

Holy Bible

Aionian Edition®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab
Azerbaijani Bible
Gospel Primer

Mündəricat

Ön söz

Yaradılış 1-4

Yəhya 1-21

Vəhy 19-22

66 Ayələr

Oxucular Üçün Göstərişlər

Lügət

Xəritələr

Taleyi

İllüstrasiyalar, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. The Aionian Bible invites you to review popular Christian understanding. Is it possible that the most well-known verse in the Bible is mistranslated, John 3:16? Are the destinies of Heaven and Hell really the whole story? And are misunderstandings of this magnitude even possible? First, know that the Aionian Bible does not abandon Christian heritage. We have much to learn from godly people throughout all ages. Yet, this booklet is a new primer to the truly good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition ®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab

Azerbaijani Bible

Gospel Primer

Creative Commons Attribution NoDerivatives NonCommercial 4.0, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 12/28/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution NoDerivatives Noncommercial 4.0

Bible Society of Azerbaijan and Institute for Bible Translation, 2008

Formatted by Speedata Publisher 4.21.5 (Pro) on 1/28/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Additional Information:

Non-profit commercial sales granted to Nainoia, Inc on 12/21/2019.

Ön söz

Azeri at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

Rəbb Allah insanı qovdu. O, Eden bağının şərqiñə keruylarını və hər tərəfə fırlanan odlu
qılincini qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.
Yaradılış 3:24

Yaradılış

1 Başlangıçda Allah göyləri və yeri yaratdı. 2 Yer quruluşsuz və boş idi. Dərin sular üzərində qaranlıq var idi. Allahın Ruhu suların üzərində dolaşırıdı. 3 Allah dedi: «Qoy işiq olsun». 4 Allah gördü ki, işiq yaxşıdır. Sonra O, işığı qaranlıqdan ayırdı. 5 Allah işiği «gündüz», heyvanları əmələ gətirsin». Belə də oldu. 6 qaranlığı isə «gecə» adlandırdı. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, birinci gün idi. 7 Allah qübbəni bir-birində ayırsın». 8 Allah qübbəni düzəltdi və qübbənin altındaki suları onun üstündəki sulardan ayırdı. Belə də oldu. 9 Allah qurunu qübbəni «göy» adlandırdı. Axşam oldu, səhər üzünə və yerdə sürünen canlıların hamısına açıldı; bu, ikinci gün idi. 10 Allah qurunu qübbənin altındaki sular bir yerə yiğilsin ki, quru görünsün». Belə də oldu. 11 Allah qurunu qadın olaraq yaratdı. 12 Allah qurunu su yiğinlarını isə «dənizlər» adlandırdı. 13 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, üçüncü gün idi. 14 Sonra Allah dedi: «Qoy göy qübbəsində gecəni gündüzdən qoydu ki, yer üzünə işiq saçsin, 15 Qoy onlar göy qübbəsində çiraq olub, yer üzünə işiq saçsin». Belə də oldu. 16 Allah iki böyük çiraq düzəltdi: gündüzü idarə etmək üçün böyük çiraq, gecəni idarə etmək üçün kiçik çraaq. O həmçinin ulduzları düzəltti. 17 Allah onları göy qübbəsinə qoydu ki, yer üzünə işiq saçsin, 18 gündüzü və gecəni idarə etsin, işığı qaranlıqdan ayırsın. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 19 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, dördüncü gün idi. 20 Sonra Allah dedi: «Qoy sular çoxlu canlı məxluqlarla qaynaşsin, yer üstündəki göy qübbəsində quşlar uçsun». 21 Allah nəhəng su əjdahalarını və suda qaynaşan hər növ bütün sürünen canlı məxluqları, həmçinin hər növ bütün qanadlı quşları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 22 Allah onlara bərəkət verərək dedi: «Törəyib çoxalın və dənizlərdəki suları doldurun, quşlar da yer üzündə çoxalsın». 23 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, beşinci gün idi. 24 Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü hər növ canlı məxluqlar – hər işiq oldu. 25 Allah hər növ çöl heyvanlarını, hər növ ev heyvanlarını, sürünen canlılar və çöl heyvanlarını və yerdə sürünen bütün canlıları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 26 Sonra Allah dedi: «Öz surətimizə və bənzərimizə görə insanı yaradaq. Qoy o, dənizdəki heyvanlara, 27 Allah insanı Öz surətində bürüyüb ona sahib olun: dənizdəki heyvanlar, 28 Allah onlara xeyir-dua verərək dedi: «Törəyib çoxalın və yer üzünü yetişsin. Ağaclar meyvə gətirsin və toxumları 29 Allah dedi: «Budur, yer üzündə toxum verən bütün ot-ələfi meyvələrinin içində olsun». Belə də oldu. 30 Yer üzü bitkilər yetirdi: hər növ toxum bitirən və meyvələrində toxumu olan bütün ağacların ot-ələf və hər növ ağac yetişdi. Ağaclar meyvə gətirirdi və toxumları meyvələrinin içində idi. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 31 Allah yaratdığı hər şey çox yaxşıdır. Axşam oldu, ayıran çıraqlar olsun. Onlar işarələri, fəsilləri və günlərlə illəri göstərsin. 32 Allah onları göy qübbəsində çiraq olub, yer üzünə işiq saçsin». Belə də oldu. 33 Allah iki böyük çiraq düzəltti: gündüzü idarə etmək üçün böyük çiraq, gecəni idarə etmək üçün kiçik çraaq. O həmçinin ulduzları düzəltti. 34 Allah onları göy qübbəsinə qoydu ki, yer üzünə işiq saçsin, 35 gündüzü və gecəni idarə etsin, işığı qaranlıqdan ayırsın. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 36 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, dördüncü gün idi. 37 Sonra Allah dedi: «Qoy sular çoxlu canlı məxluqlarla qaynaşsin, yer üstündəki göy qübbəsində quşlar uçsun». 38 Allah nəhəng su əjdahalarını və suda qaynaşan hər növ bütün sürünen canlı məxluqları, həmçinin hər növ bütün qanadlı quşları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 39 Allah onlara bərəkət verərək dedi: «Törəyib çoxalın və dənizlərdəki suları doldurun, quşlar da yer üzündə çoxalsın». 40 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, beşinci gün idi. 41 Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü hər növ canlı məxluqlar – hər işiq oldu. 42 Allah hər növ çöl heyvanlarını, hər növ ev heyvanlarını, sürünen canlılar və çöl heyvanlarını və yerdə sürünen bütün canlıları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 43 Sonra Allah dedi: «Öz surətimizə və bənzərimizə görə insanı yaradaq. Qoy o, dənizdəki heyvanlara, 44 Allah insanı Öz surətində bürüyüb ona sahib olun: dənizdəki heyvanlar, 45 Allah onlara xeyir-dua verərək dedi: «Törəyib çoxalın və yer üzünü yetişsin. Ağaclar meyvə gətirsin və toxumları 46 Allah dedi: «Budur, yer üzündə toxum verən bütün ot-ələfi meyvələrinin içində olsun». Belə də oldu. 47 Yer üzü bitkilər yetirdi: hər növ toxum bitirən və meyvələrində toxumu olan bütün ağacların ot-ələf və hər növ ağac yetişdi. Ağaclar meyvə gətirirdi və toxumları meyvələrinin içində idi. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 48 Axşam oldu, ayıran çıraqlar olsun. Onlar işarələri, fəsilləri səhər açıldı; bu, altinci gün idi.

2 Göylər və yer, oradakı hər şey beləcə tamamlandı. 2 Allah yeddinci günə qədər görüdüyü işləri qurtardı və yeddinci gün görüdüyü işlərdən ayrılib istirahət etdi. 3 Allah yeddinci günə bərəkət verdi və onu təqdis etdi, çünkü görüdüyü bütün yaratma işini qurtarıb həmin gün istirahət etdi. 4 Rabb Allahın göyləri və yeri yaratmasının hekayəti belədir: Rabb Allah göyləri və yeri yaradanda 5 yer üzündə heç bir bitki yox idi, heç bir çöl otu da bitmirdi, çünkü Rabb Allah yer üzünə hələ yağış göndərməmişdi və torpağı becərən insan da yaranmamışdı. 6 Amma yerdən su çıxırı və bütün torpağı sulayırdı. 7 Rabb Allah yerin torpağından insanı düzəltdi və onun burnuna həyat nəfəsi

üfürdü. Beləcə insan canlı varlıq oldu. 8 Sonra qadına dedi: «Doğrudanmı, Allah sizə “bağda Rəbb Allah şərqdə yerləşən Edendə bir bağ olan heç bir ağacın bəhrələrindən yeməyin” saldı və düzəltdiyi insanı orada yerləşdirdi. 9 deyib?» 2 Qadın ilana dedi: «Bağdakı ağacların Rəbb Allah torpaqda gözəl görünüşlü və yemək bəhrələrindən yeyə bilərik. 3 Amma bağın üçün şirin meyvəli cürbəcür ağaclar yetirdi. ortasındaki ağacın meyvələri barədə Allah O həmçinin bağın ortasında həyat ağacını deyib: “Ondan yeməyin və ona toxunmayın, və xeyirlə şəri bilmə ağacını bitirdi. 10 Bağı yoxsa öləcəksiniz!”» 4 İlən qadına dedi: «Yox, suvarmaq üçün Edendən bir çay çıxırı, oradan əsla ölməzsınız. 5 Əksinə, Allah bilir ki, o isə dörd qola bölünürdü. 11 Onlardan birinin meyvələrden yediyiniz gün gözləriniz açılacaq adı Pişondur. O bütün Xavila ölkəsini dolanaraq və xeyirlə şəri bilərkən Allah kimi olacaqsınız», axır. Orada qızıl çıxır. 12 Bu ölkənin qızılı 6 Qadın gördü ki, ağacın meyvəsi yemək üçün yaxşıdır. Burada həm də ətirli qatran və damarlı yaxşıdır, gözə xoş görünür və bu ağac insana əqiq var. 13 İkinci çayın adı Gixondur. O, Kuş dərrakə verməyi və edir. Buna görə də o həmin ölkəsini dolanaraq axır. 14 Üçüncü çayın adı meyvədən dərib yedi. Sonra yanında olan ərinə Dəclədir. O, Aşşur ölkəsinin şərqindən axır. də verdi, o da yedi. 7 O vaxt ikisinin də gözləri Dördüncü çay Fəratdır. 15 Rəbb Allah insani açıldı və çilpaq olduğunu bildilər. Buna görə götürüb Eden bağına qoydu ki, oranı becərsin də əncir yarpaqlarını bir-birinə hörüb özlərinə və saxlasın. 16 Rəbb Allah insana əmr edib fitə düzəltdi. 8 Onlar günün sərinliyində dedi: «Bağdakı bütün ağacların bəhrəsindən bağda gəzişən Rəbb Allahın səsini eşitdilər. istəyəndə yeyə bilərsən. 17 Ancaq xeyirlə şəri Adəm və onun arvadı Rəbb Allahın hüzurundan bilmə ağacının meyvəsindən yemə, çünkü ondan qaćıb bağdakı ağacların arasında gizləndilər. 9 yeyən gün hökmən öləcəksən». 18 Rəbb Allah Rəbb Allah Adəmi səsləyib dedi: «Haradasan?» yenə dedi: «İnsanın tak olması yaxşı deyil, Mən 10 O cavab verdi: «Bağda səsini eşitdim və ona münasib olan bir köməkçi yaradacağam». çilpaq olduğum üçün qorxdum, ona görə də 19 Rəbb Allah bütün çöl heyvanlarını və göydəki gizlənmişəm». 11 Rəbb Allah dedi: «Kim sənə bütün quşları torpaqdan düzəldti. Sonra onları bildirdi ki, çilpaqsan? Sənə yeməyi qadağan insanların yanına gətirdi ki, onun bunları necə etdiyim ağacın meyvəsindən yeməmisən ki?» adlandıracığını görsün. İnsan hər heyvana hansı 12 Adəm dedi: «Mənimlə birgə olmaq üçün adı qoydusa, o cür də adlandı. 20 İnsan bütün verdiyin qadın o ağacın meyvəsindən verdi, ev heyvanlarına, göydəki quşlara və bütün çöl mən də yedim». 13 Rəbb Allah qadına dedi: heyvanlarına ad verdi, amma insana münasib «Sən niyə belə etdin?» Qadın dedi: «İlan məni olan bir köməkçi tapılmadı. 21 O zaman Rəbb yoldan çıxartdı, mən də yedim». 14 Rəbb Allah Allah insana dərin yuxu göndərdi və o yuxuya ilana dedi: «Sən bunu etdiyin üçün Bütün ev getdi. Onda Rəbb Allah onun qabırğasının heyvanları və çöl heyvanları arasında Lənat birini götürdü və yerini ətlə örtdü. 22 Rəbb qazanırsan. Qarnın üstündə sürüñəcəksən, Allah insandan götürdüyü qabırğadan qadını Bütün ömrün boyu torpaq yeyəcəksən. 15 düzəltdi və onu insanın yanına gətirdi. 23 İnsan Mən səninlə qadın arasına, Sənin balanla dedi: «Bax, nəhayət, bunun Sümüyü mənim onun övladı arasına Düşmənçilik salıram. Bu sümüyümdən, Bədəni mənim bədənimdəndir. övlad sənin başından vuracaq, Sən də onu Adına “qadın” deyiləcək, Çünkü o, kişidən dabanından sancacaqsan». 16 Sonra Rəbb Allah götürürlüb». 24 Buna görə də kişi öz ata-anasını qadına dedi: «Hamilə olanda sənə Çox əziyyət tərk edib arvadına qovuşacaq və onlar bir bədən verəcəyəm, Uşaqlarını ağrı içində doğacaqsan. olacaq. 25 Adəm və arvadı – ikisi da çilpaq idi, Ərinə meylli olacaqsan, O sənə ağılıq edəcək». ancaq bundan utanmırıldılar.

17 Sonra Rəbb Allah Adəmə dedi: «Arvadının

3 Rəbb Allahın yaratdığı bütün çöl sözünü qulaq asdırığın üçün, Qadağan etdiyim, “meyvəsini yemə” dediyim Ağacdən yediyin heyvanlarının ən hiyləgəri ilan idi. İlən

üçün Sənə görə torpaq lənətlənir. Ömrün boyu ki sənin əlinlə tökülen qardaş qanını udmaq zəhmətlə Torpaqdan yemək əldə edəcəksən. üçün ağızını açdı. **12** Torpağı becordiyin zaman **18** O sənə tikan və qanqal bitirəcək, Sən də o daha gücünü sənə verməyəcək. Yer üzündə çöldəki ot-ələfi yeyəcəksən. **19** Alın tərinlə örək qaçaq və sərgərdan olacaqsan». **13** Qabil Rəbbə yeyəcəksən. Axırda torpağa qayıdacaqsan, dedi: «Cəzam çəkə biləcəyiimdən daha artıqdır. Çünkü oradan götürülmüşən, Ona görə ki yerin **14** Bax bu gün Sən məni torpaqdan qovursan. torpağısan, Torpağa da qayıdacaqsan». **20** Adəm Mən də Sənin hüzurundan gizlənib yer üzündə arvadının adını Həvvə qoydu, çünkü o, yer qaçaq və sərgərdan olacağam. Ancaq kim mənə üzündə yaşayanların hamisinin anası oldu. **21** rast gəlsə, məni öldürəcək». **15** Rəbb ona dedi: Onda Rəbb Allah Adəmlə arvadı üçün dəridən «Xeyr! Kim Qabili öldürsə, ondan yeddi qat paltar düzəltdi və onlara geyindirdi. **22** Sonra intiqam alınacaq». Rəbb Qabilə bir əlamət Rəbb Allah dedi: «Budur, insan xeyirlə şərin nə qoydu ki, ona rast golən kəs onu öldürməsin. olduğunu bilərək bizlərdən biri kimi oldu. Qoy **16** Beləcə Qabil Rəbbin hüzurunu tərk etdi indi əlini uzadaraq həyat ağacının meyvəsindən və Eden bağından şərqdə – Nod torpağında dərib yeməsin və əbədi yaşamasın!» **23** Rəbb yaşamağa başladı. **17** Qabil arvadı ilə yaxınlıq Allah insanı Eden bağından çıxartdı ki, o etdi və arvadı hamilə olub Xanoku doğdu. O özünün də bir qismindən götürüldüyü torpağı zaman o, bir şəhər tikdi, şəhərə oğlu Xanokun becərsin. **24** Rəbb Allah insanı qovdu. O, Eden adını verdi. **18** Xanokdan İrad törədi. İraddan bağının şərqiñə keruvlarını və hər tərəfə fırlanan odlu qılıncını qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.

4 Adəm arvadı Həvvə ilə yaxınlıq etdi və Həvvə hamilə olub Qabili doğdu. Həvvə dedi: «Rəbbin köməyi ilə bir insan qazandım». **2** Sonra o, Qabilin qardaşı Habilini doğdu. Habil çoban oldu, Qabil isə əkinçi. **3** Bir müddət keçəndən sonra Qabil torpağın bəhrəsindən Rəbb Allaha təqdim gətirdi. **4** Habil də sürisündə ilk doğulan heyvanlardan bir neçəsini və onların piyini təqdim etdi. Rəbb Habil və onun təqdimini qəbul etdi, **5** ancaq Qabili və onun təqdimini qəbul etmədi. Buna görə də Qabil bərk qəzəblənib qaşqabağını salladı. **6** Rəbb Qabilə dedi: «Niyə qəzəblənmisən? Niyə qaşqabağını sallamışın? **7** Əgər yaxşı iş görmürsənsə, Mən qəbul etmərəmmi? Əgər yaxşı iş görmürsənsə, günah qapının ağızında durub. Onun meyli sənədir, ancaq sən ona üstün gəlməlisən». **8** Sonra Qabil qardaşı Habilə bir söz dedi və onlar çölə getdilər. Orada Qabil qardaşı Habilin üstünə hücum çəkib onu öldürdü. **9** Sonra Rəbb Qabildən soruşdu: «Qardaşın Habil haradadır?» O dedi: «Bilmirəm, məgər mən qardaşımın keşikçisiyəm?» **10** Rəbb dedi: «Sən nə etdin? Qardaşının qanının səsi torpaqdan Mənə fəryad edir. **11** İndi sən torpaqdan lənət aldın; o torpaq

aldı: birinin adı Ada, o birinin adı Silla idi. **20** Ada Yavalı doğdu. Yaval çadırda yaşamağın və sürüü saxlamağın əsasını qoydu. **21** Onun qardaşının adı Yuval idi. O hər cür lira və tütək çalmağın əsasını qoydu. **22** Silla isə Tuval-Qayini doğdu. Tuval-Qayın tuncdan və dəmirdən hər cür kəsici alətlər düzəldərdi. Onun Naama adlı bacısı var idi. **23** Bir dəfə Lemek arvadlarına dedi: «Ey Ada və Silla, səsimi eşidin, Ey Lemekin arvadları, sözümə qulaq asın: Məni yaraladığı üçün Bir adam öldürdüm, Məni zədələdiyi üçün Bir cavan öldürdüm. **24** Qabil üçün yeddi qat qıṣas alınacaqsə, Lemek üçün yetmiş yeddi qat alınacaq». **25** Adəm yenə arvadı ilə yaxınlıq etdi və Həvvə bir oğlan doğub adını Şet qoyaraq dedi: «Qabilin öldürdüyü Habilin yerinə Allah mənə başqa bir oğul bəxş etdi». **26** Şetin də bir oğlu oldu və adını Enoş qoydu. O zaman insanlar Rəbbin adını çağırmağa başladı.

Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bilmirlər».

Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında bölüşdürüdlər.

Luka 23:34

Yəhya

1 Başlangıçda Kəlam var idi. Kəlam Allahla birlikdə idi. Kəlam Allah idi. **2** O, başlangıçda Allaha birlikdə idi. **3** Hər şey Onun vasitəsilə yaxud gəlməli olan peyğəmbər deyilsənsə, nə yarandı və yaranan şeylərdən heç biri Onsuz üçün vəftiz edirsən?» **26** Yəhya onlara cavab yaranmadı. **4** Həyat Onda idi və bu həyat verdi: «Mən su ilə vəftiz edirəm, amma aranızda insanların nuru idi. **5** Nur qaranlıqda parlayır, məndən sonra gələn tanımıdırınız bir Nəfər qaranlıq isə onu bütüyə bilmədi. **6** Allahın göndərdiyi bir adam ortaya çıxdı, onun adı Yəhya idi. **7** O, şəhadət üçün gəldi ki, Nur barədə şəhadət etsin və hamı onun vasitəsilə iman etsin. **8** O özü Nur deyildi, amma Nur barədə şəhadət etmək üçün gəldi. **9** Bu, həqiqi Nur idi və dünyaya gələrək hər bir insanı işıqlandırıldı. **10** O, dünyada idi, dünya Onun vasitəsilə yarandı, amma dünya Onu tanımadı. **11** Öz diyarına gəldi, amma soydaşları Onu qəbul etmədi. **12** Lakin Onu qəbul edənlərin hamısına, adına iman edənlərə Allahın övladları olmaq ixtiyarını verdi. **13** Onlar nə qandan, nə bəşər arzusundan, nə də kişi istəyindən deyil, yalnız Allahdan dolu olaraq aramızda məskən saldı; biz də Onun ehtisamını – Atadan gələn vahid Oğulun şəhadət etdi və nida edib dedi: «Məndən etdi etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: **14** Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqətlə şəhadət edib dedi: «Gördüm ki, Ruh göydən vəftiz etdiyi yerdə baş verdi. **29** Ertəsi gün Yəhya əvvəl var idi” deyib. **15** Yəhya Onun barəsində şəhadət etdi və nida edib dedi: «“Məndən etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: **16** Hamımız Onun bütövlüyündən lütf verildi, lütf və həqiqət isə Isa Məsih vasitəsilə gəldi. **17** Qanun Musa vasitəsilə gəldi. **18** Allahi heç kəs heç vaxt görməyib, amma Atanın qucağında olan və Allah olan vahid Oğul Onu tanıtdı. **19** Yəhudi başçıları Yəhyadan «Sən kimsən?» deyə soruşturmaq üçün Yerusalimdən kahinlərlə Levililəri onun yanına gəndərdilər. O zaman Yəhya belə şəhadət etdi: **20** o, düzünü deyib inkar etmədi və «mən Məsih deyiləm» deyə bəyan etdi. **21** Onlar Yəhyadan soruştular: «Bəs sən kimsən? Bəlkə İlyassan?» **22** Sonra ona dedilər: «Bəs sən kimsən? Bizi göndərənlərə nə cavab verək? Özün barədə nə deyirsən?» **23** Yəhya dedi: «Mən səsiyəm». **24** Gəndərilən bəzi fariseylər Yəhyadan soruştular: «Bəs sən Məsih, İlyas Allaha birlikdə idi. **25** Mən Onun heç çarığının bağını açmağa dayanıb. Mən Onun vəftiz etdiyi yerdə baş verdi. **29** Ertəsi gün Yəhya çayının o tayında olan Bet-Anyada, Yəhyanın əvvəl var idi” deyib. **30** «Məndən sonra bir Şəxs gəlir ki, məndən üstündür, çünki məndən əvvəl var idi” deyib. **31** Özüm Onu haqqında danışdığını Kəs budur. **32** Yəhya əvvəl var idi” deyib. **33** Özüm Onu tanımdım, lakin su ilə vəftiz etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: **34** Mən ehtisamını gördük. **35** Ertəsi gün yenə Yəhya orada sonra Gələn məndən üstündür, çünki məndən əvvəl var idi” deyib. **36** Haqqında danışdığını Şəxs etmək üçün məni göndərənini Özü mənə dedi: **37** Həmin iki şagird üstünə lütf aldıq. **38** Isa yoldan keçərkən Yəhya Ona baxıb dedi: **39** Isa onlara dedi: «Mənimlə gəlin, görərsiniz». **40** Yəhyadan eşidib əsanın ardına gedən Onlar gedib əsanın harada qaldığını gördülər və həmin gün Onumla qaldılar. Onuncu saat radələri id. **41** Sonra o, ilk öncə qardaşı Şimonu tapıb ona «biz Məsihi tapdıq» dedi. «Məsih» «Məsh Yəhya «xeyr, o deyiləm» dedi. Soruştular: «Bəlkə gəlməli olan peyğəmbərsən?» Yəhya olunmuş» deməkdir. **42** Onu əsanın yanına apardı. Isa Şimona baxıb dedi: «Sən Yəhya oğlu Şimonsan, amma Kefa adlanacaqsan». Kefa isə Peter deməkdir. **43** Ertəsi gün Isa Qalileyaya getmək istədi. O, Filipi tapıb ona «ardımcı gəl»

dedi. **44** Filip də Andrey və Peter kimi Bet-Sayda getdi. **14** Məbəddə öküz, qoyun, göyərçin şəhərindən idi. **45** Filip Natanaeli təpib ona dedi: satanların və sərrafların oturduğunu gördü. **15** «Musanın Qanunda yazdığını, peyğəmbərlərin də iplərdən bir qamçı düzəldib hamını qoyun və bəhs etdiyi Şəxsi – Yusif Oğlu Nazareti İsanı öküzlərlə birgə məbəddən qovdu, sərrafların tapdıq». **46** Natanael ona dedi: «Nazaretdən masalarını çevirib pullarını yerə tökdü, **16** yaxşı bir şey çıxarmı?» Filip isə ona «gal özün göyərçin satanlara da dedi: «Bunları buradan bax» dedi. **47** İsa Natanaelin Ona tərəf gəldiyini götürür. Atamın evini bazara döndərməyin», görüb haqqında belə dedi: «Bu, həqiqətən, **17** Şagirdləri də «evinin qeyrəti Məni yandırıbüreyində hiylə olmayan bir İsraillidir». **48** yaxacaq» deyə yazıldığını xatırladılar. **18** Sonra Natanael «Sən məni haradan tanıyırsan?» deyə Yəhudü başçıları Ondan soruşdular: «Bunları Ondan soruşdu. İsa ona cavab verdi: «Filip səni etməyə ixtiyarın olduğunu bizi hansı əlamətlə çağırmazdan əvvəl səni əncir ağacının altında göstərə bilərsən?» **19** İsa onlara cavab verdi: «gördüm». **49** Natanael Ona dedi: «Rabbi, Sən «Bu məbədi dağının, üç günə Mən onu təzədən Allahın Oğlusun, İsrailin Padşahısan!» **50** İsa quraram». **20** Onda Yəhudü başçıları dedilər: ona cavab verib dedi: «Səni əncir ağacının «Bu məbəd qırx altı ilə tikilib, Sən onu üç altında gördüyüümü söylədiyim üçünüm Mənə günəm quracaqsan?» **21** Lakin İsa məbəd iman edirsən? Sən bunlardan daha böyük şeylər deyəndə Öz bədənini nəzərdə tuturdu. **22** İsa görəcəksən». **51** Yenə ona dedi: «Doğrusunu, ölülər arasından dirildiyi zaman şagirdləri Onun doğrusunu sizə deyirəm: göyün yarıldığını və bu sözləri söylədiyini xatırladılar, Müqəddəs Allahın mələklərinin Bəşər Oğlu üzərinə enib-Yaziya və İsanın söylədiyi sözə inandılar. **23** qalxdığını görəcəksiniz».

2 Bunun üçüncü günü Qalileyanın Qana kəndində toy oldu. İsanın anası orada idi. **2** İsa ilə şagirdləri də toya çağırılmışdı. **3** Şərab qurtaranda anası İsaya dedi: «Şərabları qalmadı». **4** İsa dedi: «Ay ana, Məndən nə istəyirsin? Mənim vaxtim hələ çatmayıb». **5**

Anası xidmətçilərə dedi: «Sizə nə desə, edin». **6** Yəhudilərin paklanma mərasimi üçün orada hər biri iki-üç ölçü su tuta bilən altı daş küp gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın var idi. **7** İsa xidmətçilərə dedi: «Küpləri su ilə yanından gələn bir müəllimsən. Çünkü Allah ona doldurun». Onları ağızına qədər doldurdular. **8** O, xidmətçilərə dedi: «İndi bir az götürüb edə bilməz». **9** İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, toyağasına aparin». Onlar da apardı. **10** Toyağası doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs yenidən şərabə çevrilmiş suyun dadına baxdı. O bunun doğulmasa, Allahın Padşahlığını görə bilməz». haradan gətirildiyini bilmirdi, bunu yalnız **11** Nikodim Ondan soruşdu: «Yaşa dolmuş bir suyu götürən xidmətçilər bilirdi. Toyağası bəyi adam necə yenidən doğula bilər? O, ikinci çağırıb ona dedi: **10** «Hər kəs əvvəlcə əla şərabı, dəfə anasının bətninə girib doğula bilərmi?» **5** çox içiləndən sonra isə adı şərabı təqdim edir. **12** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə Amma sən əla şərabı indiyə saxlamışan». **11** deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **13** Ona iman etdi. **12** Bundan sonra anası, **7** Sənə “yenidən doğulmalısınız” dediyimə qardaşları və şagirdləri ilə birgə Kefernahuma heyrət etmə. **8** Yel istədiyi yerdə əsir, onun gedib orada bir neçə gün qaldı. **13** Yəhudilərin səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya Pasxa bayramı yaxınlaşındı. İsa Yerusəlimə getdiyini bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam

İsa Pasxa bayramı zamanı Yerusəlimdə olanda göstərdiyi əlamətləri görən bir çox adam Onun adına iman etdi. **24** Amma İsa bütün adamların daxilini bildiyi üçün onlara güvənməzdi. **25** Bir adam haqqında kiminsə Ona şəhadət etməsinə ehtiyacı yox idi, çünkü insanın ürəyindən keçənləri bilirdi.

3 Fariseylər arasında Nikodim adlı bir Yəhudü rəhbəri var idi. **20**, gecə ikən İsanın yanına gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın var idi. **21** İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, toyağasına aparin». Onlar da apardı. **22** Toyağası doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs yenidən şərabə çevrilmiş suyun dadına baxdı. O bunun doğulmasa, Allahın Padşahlığını görə bilməz». **23** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **24** Nikodim Ondan soruşdu: «Yaşa dolmuş bir suyu götürən xidmətçilər bilirdi. Toyağası bəyi adam necə yenidən doğula bilər? O, ikinci çağırıb ona dedi: **10** «Hər kəs əvvəlcə əla şərabı, dəfə anasının bətninə girib doğula bilərmi?» **5** çox içiləndən sonra isə adı şərabı təqdim edir. **12** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə Amma sən əla şərabı indiyə saxlamışan». **11** deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **13** Ona iman etdi. **12** Bundan sonra anası, **7** Sənə “yenidən doğulmalısınız” dediyimə qardaşları və şagirdləri ilə birgə Kefernahuma heyrət etmə. **8** Yel istədiyi yerdə əsir, onun gedib orada bir neçə gün qaldı. **13** Yəhudilərin səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya Pasxa bayramı yaxınlaşındı. İsa Yerusəlimə getdiyini bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam

da belədir». **9** Nikodim «Bu şeylər necə ola sevincim beləcə tam oldu. **10** İndi Ona böyümək, bilər?» deyə soruşdu. **10** İsa ona cavab verdi: mənə kiçilmək gərəkdir». **31** Yuxarıdan Gələn «Sən İsrailin müəllimisən. Bunları bilmirsənmi? hamidan üstündür. Yer üzündən olan yerə **11** Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: biz məxsusdur və yer barədə danışar, göydən bildiyimizi söyləyirik, gördüyüümüzə şəhadət Gələnsə hamidan üstündür. **32** Nə görüb-edirik, amma siz bizim şəhadətimizi qəbul eşidibə, ona şəhadət edər, amma şəhadətini heç etmirsiniz. **12** Əgər Mən sizə yerdəki işlərdən kəs qəbul etməz. **33** Onun şəhadətini qəbul edən danışanda inanmırınsızsa, göydəki işlərdən kəs Allahın haqq olduğuna möhür basıb. **34** Ona danışsam, necə inanacaqsınız? **13** Heç kəs göyə görə ki Allahın göndərdiyi Şəxs Allahın sözlərinin çıxmayıb, yalnız göydən enmiş Bəşər Oğlu orada olub. **14** Musa çöldə ilanı yuxarı qaldırdığı kimi Bəşər Oğlu da yuxarı qaldırılmalıdır ki, **15** Ona iman edən hər kəs əbədi həyata malik olsun». (*aiōnios g166*) **16** Çünkü Allah dünyani elə sevdik, vahid Oğlunu verdi; bunu ona görə etdi ki, Ona iman edən hər kəs həlak olmasın, amma əbədi həyata malik olsun. (*aiōnios g166*) **17** Allah dünyani mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək üçün Onu dünyaya göndərdi. **18** Ona iman edən mühakimə olunmur, iman etməyənsə artıq mühakimə olunub, çünkü Allahın vahid Oğlunun adına iman etməyib. **19** Mühakimə bundan ibarətdir ki, dünyaya nur geldi, amma insanlar qaranlığı nurdan daha çox sevdilər, çünkü əməlləri şər idi. **20** Pislik edən hər kəs nura nifrat edər, əməllərinin üzə çıxmaması üçün nura tərəf gəlməz. **21** Həqiqətə əməl edənsə nura tərəf gələr ki, əməllərini Allah naminə etdiyi bəlli olsun. **22** Bundan sonra İsa və Onun şagirdləri Yəhudeya diyarına gəldilər. İsa bir müddət onlarla orada qalıb vəftiz edirdi. **23** Yəhya da Şəlim yaxınlığında Aynonda vəftiz edirdi, çünkü orada çoxlu su var idi. Adamlar da gəlib vəftiz olunurdu. **24** Yəhya hələ zindana salınmamışdı. **25** Bu zaman Yəhyanın şagirdləri ilə bir Yəhudü arasında paklanma barədə mübahisə düşdü. **26** Şagirdləri Yəhyanın yanına gəlib dedilər: «Rabbi, İordanın o tayında sənin yanında olan və barəsində şəhadət etdiyin Şəxs indi Özü vəftiz edir və hamı Onun yanına gəlir». **27** Yəhya cavabında dedi: «İnsana göydən verilməsə, o heç nə ala bilməz. **28** “Mən Məsih deyiləm, ancaq Ondan əvvəl göndərilmişəm” sözümüz özünüz şahidsiniz. **29** Gəlin kimindirsə, bəy odur. Amma bəyi gözləyərək ona qulaq asan sağdışı bəyin səsini eşidib çox sevinir. Mənim

4 Fariseylər İsanın Özüne Yəhyadan daha çox şagird toplayıb vəftiz etdiyi barədə eşitdilər; **2** əsildən İsanın Özü deyil, şagirdləri vəftiz edirdi. **3** İsa bundan xəbər tutan kimi Yəhudeyanı tərk edib Qalileyyaya qayıtdı. **4** Onun yolu Samariyadan keçirdi. **5** O, Yaqubun öz oğlu Yusifə verdiyi torpağa yaxın olan Samariyanın Sixar adlanan şəhərinə gəldi. **6** Yaqubun quyusu orada idi. Yol İsanı yorduğu üçün quyunun yanında oturdu. Altıncı saat radələri idi. **7** Samariyalı bir qadın quyudan su çəkməyə gəldi. İsa ona «Mənə su ver, içim» dedi. **8** Çünkü şagirdləri yemək almaq üçün şəhərə getmişdi. **9** Samariyalı qadın Ona dedi: «Sən bir Yəhudisən, mənsə Samariyalı bir qadın. Sən necə məndən su istəyə bilərsən?» Çünkü Yəhudilər Samariyalılarla ünsiyət etmir. **10** İsa ona cavab verdi: «Əgər sən Allahın bəxşisini və “Mənə su ver, içim” deyənin Kim olduğunu bilsəydin, özün Ondan su istəyərdin, O da sənə həyat suyu verərdi». **11** Qadın Ona dedi: «Ağə, su çəkmək üçün bir qəbin yox, quyu da dərindir. Bəs o həyat suyunu haradan götürəcəksən? **12** Məgər Sən bu quyunu biza verən, oğulları və mal-qarası ilə buradan su içən atamız Yaqubdan da üstünsən?» **13** İsa ona cavab verdi: «Bu sudan içən hər kəs yena susayar, **14** amma Mənim ona verəcəyim sudan kim içsə, heç vaxt susamaz. Lakin ona verəcəyim su onun daxilində əbədi həyat verən bir su qaynağına چəvriləcək». (*aiōn g165, aiōnios g166*) **15** Qadın Ona dedi: «Ağə, bu suyu mənə ver ki, mən heç vaxt susamayım

və su çəkmək üçün buraya gəlməyim». 16 İsa Mən sizi zəhmətini çəkmədiyiniz bir məhsulu qadına «get ərini çağır və buraya gel» dedi. 17 Biçməyə göndərdim. Başqaları zəhmət çəkdi, Qadın da Ona «ərim yoxdur» söylədi. İsa ona sizsə onların zəhmətindən bəhrələndiniz». 39 dedi: «“Ərim yoxdur” deməklə düz söylədin, 18 «Etdiyim bütün əməlləri mənə söylədi» deyə çünkü beş kişi olub, indi səninlə yaşayın da şəhadət edən qadının sözünə görə o şəhərdən ərin deyil, sən bunu düz söylədin». 19 Qadın olan Samariyalıların bir çoxu İsaya iman etdi. 40 Ona dedi: «Ağa, görürəm ki, Sən peyğəmbərsən. Sonra Samariyalılar İsanın yanına gəlib Ondan 20 Bizim ata-babalarımız bu dağda ibadət edirdi, xahiş etdilər ki, onların yanında qalsın. İsa amma siz deyirsiniz ki, ibadət etmək üçün da iki gün orada qaldı. 41 Daha çox adam lazımı yer Yeruşəlimdədir». 21 İsa ona dedi: da İsanın sözünə görə iman etdi. 42 Onlar «Ey qadın, Mənə inan, artıq o zaman yetişir qadına deyirdilər: «Biz artıq sanın sözlərinə ki, Ataya nə bu dağda, nə də Yeruşəlimdə görə iman etmirik, elə özümüz də eşidib bildik ibadət edəcəksiniz. 22 Siz bilmədiyinizə ibadət ki, həqiqətən, dünyanın Xilaskarı Budur». 43 edirsiniz, bizsə bildiyimizə ibadət edirik, çünkü İsa iki gündən sonra oranı tərk edib Qalileyaya xilas Yəhudilərdəndir. 23 Amma o zaman gəlir tərəf yola düşdü. 44 Çünkü peyğəmbərin öz və artıq gəlib ki, həqiqi ibadət edənlər Ataya yurdunda hörməti olmadığı barədə İsa Özü ruhda və həqiqətdə ibadət etsin. Ata da Özünə bir vaxt şəhadət etmişdi. 45 İndi Qalileyaya belə ibadət edənlər axtarır. 24 Allah ruhdur və gələndə Qalileyalılar Onu qəbul etdi, çünkü Ona ibadət edənlər ruhda və həqiqətdə ibadət onlar da bayram zamanı Yeruşəlimə gəlib Onun etməlidir». 25 Qadın Ona dedi: «Bilirəm ki, orada etdiyi hər şeyi görmüşdülər. 46 Beləcə “Məsih” deyilən məsh olunmuş Şəxs gələcək İsa suyu şərabə çevirdiyi Qalileyanın Qana və gələndə bizə hər şeyi bildirəcək». 26 İsa ona kəndinə yenə gəldi. Kefernahumda Hökmdarın dedi: «Səninlə danışan Odur, O Mənəm». 27 bir məmuru var idi. Onun oğlu xəstələnmışdı. Bu arada İsanın şagirdləri gəldilər və Onun 47 O, İsanın Yəhudeyadan Qalileyaya gəldiyini bir qadınla söhbət etməsinə heyvətləndilər, eşidib yanına getdi və Ondan xahiş etdi ki, gəlib ancaq heç biri «Nə istəyirsən?» yaxud «Niyə oğlunu sağaltsın, çünkü oğlu ölüm ayağında o qadınla danışırsan?» demədi. 28 Bu zaman idi. 48 Onda İsa ona dedi: «Siz əlamətlər və qadın səhəngini yerə qoydu və şəhərə gedib xariqələr görməyinə iman etməyəcəksiniz». 49 adamlara dedi: 29 «Gəlin, etdiyim bütün əməlləri Hökmdarın məmuru Ona dedi: «Ağa, uşağım mənə söyləyən Adamı görün. Bəlkə elə Məsih ölməzdən qabaq gəl!» 50 İsa ona «get, oğlun Odur?» 30 Adamlar da şəhərdən çıxıb İsanın sağ-salamatdır» dedi. O adam da İsanın sözünə yanına gəldilər. 31 Bu arada şagirdlər «Rabbi, inanıb getdi. 51 Evə gələrkən qulları onu yemək ye» deyə Ondan xahiş etdilər. 32 Lakin qarşılıyaraq oğlunun sağ-salamat olduğunu İsa onlara dedi: «Məndə elə yemək var ki, söylədilər. 52 Oğlunun nə vaxt yaxşılaşdığını siz ondan xəbərsizsiniz». 33 Onda şagirdlər qullarından soruşdu, onlar da dedilər: «Dünən «Görəsən kimsə Ona yemək gətirdimi?» deyə yeddinci saatda qızdırması düşdü». 53 O zaman bir-birindən soruştular. 34 İsa onlara dedi: ata başa düşdü ki, İsa elə həmin vaxt ona «oğlun Mənim yeməyim Məni Göndərənin iradəsini sağ-salamatdır» demişdi. Onda özü də, bütün ev yerinə yetirmək, Onun işini tamamlamaqdır. 35 əqli də İsaya iman etdi. 54 Bu, İsanın göstərdiyi Siz “biçinə dörd ay qalib” demirsinizmi? Budur, ikinci əlamət idi. Onu Yəhudeyadan Qalileyaya Mən sizə deyirəm: başınızı qaldırıb tarlalara gələndə etmişdi.

baxın; məhsul bar verib, biçilməyə hazırlır. 36

Əkən də, biçən də birlikdə sevinsin deyə indi
biçinci zəhmət haqqı alır və əbədi həyat üçün
məhsul toplayır. (aiōnios g166) 37 Bu işlə bağlı
“biri əkər, biri biçər” ifadəsi doğru deyilib. 38

5 Bu hadisələrdən sonra Yəhudilərin bir bayramı oldu və İsa Yeruşəlimə getdi. 2 Yeruşəlimdəki Qoyun darvazasının yanında, İbraniçə Bet-Xasda adlanan beş eyvanlı bir hovuz var. 3 Bu eyvanlarda çoxlu xəstə, kor,

topal və iflic adam yatardı. **5** Otuz səkkiz il xəstə ölümdən həyata keçib. (aiōnios g166) **25** Doğrusunu, olan bir adam da orada idi. **6** İsa onun yatdığını doğrusunu sizə deyirəm: Allah Oğlunun səsini görəndə çoxdan xəstə olduğunu bilərək ondan ölülərin eşitdiyi zaman gəlir və artıq galib; soruşdu: «Sağalmaq istayırsənmi?» **7** Xəstə Ona bunu eşidənlər yaşayacaq. **26** Çünkü Atanın cavab verdi: «Ağa, yanımda bir adam yoxdur ki, Özündə həyat olduğu kimi Oğula da Özündə su çalxalan zaman məni hovuza salsın. Mən həyat olmayı bəxş etdi. **27** Hökm çıxarmaq çatınca başqası məndən əvvəl oraya enir». **8** İsa səlahiyyətini də Ona verdi, çünkü O, Bəşər ona dedi: «Qalx, döşeyini götür və yeril!» **9** O Oğludur. **28** Buna heyrət etməyin, çünkü elə bir adam həmin anda sağaldı və döşeyini götürüb zaman gəlir ki, qəbirdə yatanların hamısı Onun yeridi. O gün Şənbə günü idи. **10** Buna görə səsini eşidib **29** qəbirlərindən çıxacaq, yaxşılıq də Yəhudi başçıları şəfa tapan adama dedilər: edənlər həyat üçün diriləcək, pislik edənlərsə «Bu gün Şənbə günüdür, döşeyini daşmaq sənə hökm üçün diriləcək. **30** Mən Özümdən heç nə qadağandır». **11** O adam onlara cavab verdi: edə bilmərəm, eşitdiyim kimi mühakimə edərəm «Məni sağıldan Şəxs mənə “döşeyini götür və və Mənim verdiyim hökm ədalətlidir. Çünkü yeri” dedi». **12** Ondan soruştular: «Sənə “götür məqsədim Öz iradəmi deyil, Məni Gəndərənin və yeri” deyən Adam kimdir?» **13** Lakin saqlanan iradəsini yerinə yetirməkdir. **31** Əgər Mən adam Onun kim olduğunu bilmirdi, çünkü İsa o Özüm barədə şəhadət etsəydim, şəhadətim yerdə olan izdihama qarışmışdı. **14** Bir az sonra etibarlı olmazdı. **32** Lakin Mənim barəmdə İsa məbəddə həmin adımı tapıb dedi: «Bax sən şəhadət edən başqasıdır və Mənim barəmdə sağaldım, bir də günah etmə ki, başına daha pis etdiyi şəhadətin etibarlı olduğunu bilirom. **33** iş galməsin». **15** O adam gedib onu sağıldan Siz Yəhyanın yanına adamlar göndərdiniz və Şəxsin İsa olduğunu Yəhudi başçılarına bildirdi. **o**, həqiqətə şəhadət etdi. **34** Lakin insandan **16** Buna görə Yəhudi başçıları İsanı təqib etməyə şəhadət qəbul etdiyim üçün deyil, yalnız sizin başladılar, çünkü bunları Şənbə günü edirdi. **17** xilas olmağınız üçün bunları söyləyirəm. **35** Lakin İsa onlara dedi: «Mənim Atam indiyə qədər Yəhya yanın və nur saçan bir çəraq idi, siz bir iş görür, Mən də iş görürəm». **18** Bundan sonra müddət onun işığında sevinmək istədiniz. **36** Yəhudi başçıları daha da səylə Onu öldürməyə Amma Mənim barəmdə olan şəhadət Yəhyanın çalışırdılar, çünkü İsa yalnız Şənbə gününü şəhadətdən üstündür. Çünkü Atanın Mənə pozmadı, həm də Allahın Öz Atası olduğunu tam yerinə yetirmək üçün tapşırıldığı işlər - söyləyərək Özünü Allaha bərabər saydı. **19** indi etdiyim bu işlər Mənim barəmdə şəhadət Beləcə İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu edir ki, Ata Məni göndərib. **37** Məni göndərən sizə deyirəm: Oğul Atanın nə etdiyini görməsə, Atanın Özü də Mənim barəmdə şəhadət etdi. Özündən bir şey etməz. Çünkü Ata nə edərsə, Siz heç vaxt nə Onun səsini eşitmisiniz, nə də Oğul da onu edər. **20** Ona görə ki Ata Oğulu surətini görmüsünüz. **38** Onun kələmənin da sevir və Özünün etdiyi hər şeyi Ona göstərir. sizdə qalmasına imkan vermirsınız, çünkü Onun Ona bunlardan da böyük işlər göstərəcək ki, siz göndərdiyi Şəxsə inanmırıınız. **39** Siz Müqəddəs heyrətlənəsiniz. **21** Ata ölüleri dirildib onlara Yazılıarı araşdırırsınız. Çünkü düşünürsünüz ki, həyat verdiyi kimi Oğul da istədiyi şəxslərə onların vasitəsilə əbədi həyata malik olacaqsınız. həyat verir. **22** Ata heç kəsi mühakimə etmir, Lakin onlar da Mənim barəmdə şəhadət edir, lakin hökm çıxarmağı Oğulun ixtiyarına verib (aiōnios g166) **40** sizsə həyata malik olmaq üçün ki, **23** hər kəs Ataya hörmət etdiyi kimi Oğula Mənə tərəf gəlmək istəmirsiniz. **41** İnsanlardan da hörmət etsin. Oğula hörmət etməyən Onu izzət qəbul etmirəm. **42** Ancaq sizi tanıyb göndərən Ataya da hörmət etmir. **24** Doğrusunu, bilirəm ki, ürəyinizdə Allah məhəbbəti yoxdur. doğrusunu sizə deyirəm: Mənim sözümə qulaq **43** Mən Atamın adı ilə gəlmışəm, amma siz Məni asib Məni Gəndərənə inanan şəxs əbədi həyata qəbul etmirsınız. Əgər bir başqası öz adı ilə malikdir və ona hökm çıxarılmayacaq, əksinə, gəlsə, onu qəbul edərsiniz. **44** Siz bir-birinizdən

izzət qəbul edirsınız, bir olan Allahdan gələn gedəndən sonra gördülər ki, İsa gölün üstü izzəti isə axtarmırsınız. Bəs onda necə iman ilə yeriyir və qayığa yaxınlaşır. Qorxdular, 20 edə bilərsiniz? 45 Güman etməyin ki, Mən sizi amma İsa onlara «Mənəm, qorxmayıñ» dedi. Atanın önündə ittiham edəcəyəm. Sizi ittiham 21 Onda şagirdlər Onu məmənnunluqla qayığa edən ümidi bağladığınız Musadır. 46 Əgər siz götürdürlər. Sonra qayıq o andaca getdikləri Musaya inansaydırınız, Mənə də inanardınız, sahilə çatdı. 22 Ertəsi gün gölün o biri sahilində çünki o Mənim barəmdə yazüb. 47 Lakin onun qalan xalq başa düşdü ki, orada yalnız bir yazdıqlarına inamırsınızsa, Mənim sözlərimə qayıqolub, İsa Öz şagirdləri ilə həmin qayıga necə inanacaqsınız?»

6 Bu hadisəldən sonra İsa Qalileya – Tiberiya gölünün o biri sahilinə keçdi. 2 Büyük bir izdiham Onun ardınca gedirdi, çünki Onun xəstələrlə göstərdiyi əlamətləri görürdü. 3 İsa dağa çıxıb şagirdləri ilə oturdu. 4 Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırıdı. 5 İsa başını qaldıraraq böyük bir izdihamın yanına gəldiğini görüb Filipə dedi: «Haradan çörək alıb bu adamları yedirək?» 6 Bu sözləri onu sinamaq məqsədi ilə söylədi, çünki Özü nə edəcəyini bildirdi. 7 Filip Ona cavab verdi: «Bunlara iki yüz dinarlıq çörək də çatmaz ki, hərəsi bir tikə yemək yesin». 8 Şagirdlərindən biri olan Şimon Peterin qardaşı Andrey Ona dedi: 9 «Burada beş kiçik arpa çörəyi ilə iki balığı olan bir oğlan var, amma bu qədər adam üçün bunlar nədir ki?» 10 İsa «xalqı yerə oturdun» dedi. Ora otla örtülmüşdü. Xalq da oturdu. Kişiərin sayı beş minə yaxın idi. 11 O zaman İsa çörəkləri götürüb şükür edərək balıqlarla bırga, oturanlara – hər kəsə istədiyi qədər payladı. 12 Onlar yeyib-doyandan sonra İsa şagirdlərinə dedi: «Artıq qalan hissələri toplayın ki, heç bir şey zay olmasın». 13 Bunları topladılar və beş arpa çörəyini yeyənlərin qabağından qalan hissələrdən on iki zənbil doldurdular. 14 O zaman İsanın göstərdiyi əlaməti görən adamlar «Həqiqətən, dünyaya gəlməli olan peyğəmbər Budur!» deyirdi. 15 İsa bildi ki, adamlar gəlib Onu padşah etmək üçün zorla aparmağa hazırlaşır, buna görə də təkbaşına dağa çəkildi. 16 Axşam çatanda İsanın şagirdləri gölə enib 17 bir qayığa mindilər. Onlar gölün o biri sahilində olan Kefernahuma gedirdilər. Qaranlıq düşmüştü, amma İsa hələ onların yanına gəlməmişdi. 18 Güclü külək əsdiyindən göl dalğalanırdı. 19 Onlar beləcə avar çəkib iyirmi beş ya otuz stadi

20 Tiberiyadan digər qayıqlar Rəbb şükür edəndən sonra yemək yedikləri yerin yaxınlığına gəldilər. 21 Beləcə xalq İsanın da, şagirdlərinin də orada olmadığını görüb qayıqlara minarək İsanı axtara-axtara Kefernahuma gəldi. 22 İsanı gölün o biri sahilində görəndə «Rabbi, buraya nə vaxt gəldin?» deyə soruştular. 23 İsa onlara cavab olaraq dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əlamətlər gördünüz üçün deyil, çörək yeyib doydugunuz üçün Məni axtarırsınız. 24 Keçib-gedən yemək üçün deyil, əbədi həyat verən, daim qalan yemək üçün işlər görün, onu sizə Bəşər Oğlu verəcək. Çünkü Ata Allah Ona Öz möhürüünü vurub». (*aiōnios g166*) 25 Onlar İsanın soruştular: «Allahın istədiyi işləri görmək üçün biz nə edək?» 26 İsa onlara cavab verdi: «Allahın istədiyi iş budur: Onun göndərdiyi Şəxsə iman edin». 27 Onlar İsaya dedilər: «Sən nə əlamət göstərərsən ki, görüb Sənə inanaq? Nə iş görəcəksən? 28 Ata-babalarımız cöldə manna yedi; bu barədə yazılıb: «Onlara yemək üçün göydən çörək verdi». 29 Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizə göydən çörək verən Musa deyildi, göydən həqiqi çörəyi sizə verən Atamdır. 30 Çünkü Allahın çörəyi budur ki, göydən enir və dünyaya həyat verir». 31 Ona dedilər: «Ağ, Sən daim bizə bu çörəyi ver». 32 İsa onlara dedi: «Həyat çörəyi Mənəm. Mənim yanımı gələn heç vaxt acmaz, Mənə iman edən heç vaxt susamaz. 33 Lakin sizə dedim ki, Məni görürsünüz, amma iman etmirsiniz. 34 Atanın Mənə verdiyi şəxslərin hamısı yanımı gələcək və yanımı gələni heç vaxt kənarə atmaram. 35 Çünkü Öz iradəmi deyil, Məni Gəndərənin iradəsini yerinə yetirmək üçün göydən enmişəm. 36 Məni Gəndərənin iradəsi budur ki, Mənə verdiyi şəxslərin heç

birini həlak olmağa qoymayılm, lakin son gündə onları dirildim. **40** Çünkü Atamın iradəsi budur ki, Oğlu görüb Ona iman edən hər şəxs əbədi həyata malik olsun və Mən onu son gündə dirildim». (aiōnios g166) **41** Bunun cavabında Yəhudilər İsanın «göydən enmiş çörək Mənəm» heç faydası yoxdur. Sizə söylədiyim sözlər sözüne görə deyinib **42** dedilər: «Bu, ata-anasını Ruh və həyat gətirir. **64** Lakin sizin aranızda tanığımız, Yusifin Oğlu olan İsa deyilmə? İndi iman etməyənlər də var». Çünkü İsa iman necə olur ki, “göydən enmişəm” deyir?» **43** İsa etməyənlərin və Ona xəyanət edəcək adamın onlara cavab verdi: «Öz-özünüzə deyinməyin. kim olduğunu əvvəlcədən biliirdi. **65** O dedi: **44** Əgər Məni göndərən Ata bir kəsi cəzb etməsə, «Buna görə də sizə söylədim ki, əgər Ata bir o Mənim yanına gələ bilməz. Yanına gələni İsa kəsə imkan verməsə, o Mənim yanına gələ Mən son gündə dirildəcəyəm. **45** Peyğəmbərlərin bilməz». **66** Bunlardan sonra şagirdlərinin coxu kitablarında yazılıb: “Onların hamısını Allah İсадan ayrılib daha Onunla gəzmirdi. **67** Onda öyrədəcək”. Atadan eşidib öyrənən hər kəs İsa On İki şagirdə dedi: «Yoxsa siz da Məni tərk etmək istəyirsiniz?» **68** Simon Peter Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, biz kimin yanına gedək? Əbədi həyatın sözlərini söyləyən Sənsən. (aiōnios g166) **69** Biz də iman etmişik və bilirik ki, Allahın Mütqəddəsi Sənsən». **70** İsa onlara dedi: «Siz On İki şagirdi Mən seçmədimmi? Amma sizdən biri iblisdir». **71** O bu sözləri Şimon İskaryot oğlu Yəhuda barədə söylədi, çünkü On İki şagirddən biri olduğu halda İsaya xəyanət edəcəkdi.

7 Bu hadisələrdən sonra İsa yalnız Qalileyada gəzirdi. Yəhudi başçılarının Onu öldürməyə çalışdıqlarına görə daha Yəhudeyada gəzmək istəmirdi. **2** Yəhudilərin Çardaqlar bayramı yaxınlaşındı. **3** Qardaşları İsaya dedi: «Buradan çıxb Yəhudeyaya get ki, şagirdlərin də etdiyin işləri görsün. **4** Çünkü Özünü məşhur etməyə çalışan adam heç nəyi gizləcə etməz. Sən bunları edirsinə, Özünü dünyaya tanıtır». **5** Çünkü qardaşları da Ona iman etmirdi. **6** Onda İsa onlara dedi: «Mənim vaxtim hələ gəlməyib, sizin üçünsə hər vaxt münasibdir. **7** Dünya sizə nifrət edə bilməz, amma Mənə nifrət edir, çünkü Mən onun əməllərinin şər olduğuna şəhadət edirəm. **8** Siz bayrama gedin, Mənsə hələ vaxtim tamam olmadığı üçün bu bayrama getməyəcəyəm». **9** İsa bu sözləri söylədikdən sonra Qalileyada qaldı. **10** Ancaq Onun qardaşları bayrama gedəndən sonra O da açıq yox, gizləcə bayrama getdi. **11** Yəhudi başçıları bayramda isanı axtararaq «O haradadır?» deyirdilər. **12** Camaat arasında Onun barəsində coxlu

dedi-qodu gəzirdi. Bəzisi «yaxşı adamdır», Fariseylər xalqın İsa haqqında belə dedi-qodu başqları isə «xeyr, xalqı aldadır» deyirdi. 13 etdiyini eşitdilər. Başçı kahinlər və fariseylər Lakin Yəhudi başçılarının qorxusundan heç Onu tutmaq üçün mühafizəçilər göndərdi. 33 İsa kəs Onun barəsində açıq danışmirdi. 14 Artıq dedi: «Bir az müddət də Mən sizinlə olacağam, bayramın yarısı keçəndə İsa məbədə gedib sonra isə Məni Göndərənin yanına gedəcəyəm. təlim öyrətməyə başladı. 15 Yəhudi başçıları 34 Siz Məni axtarib tapmayacaqsınız və Mənim buna heyrətlənib dedilər: «Bu Adam yaxşı olacağım yerə gələ bilməzsiniz». 35 Bunun təhsil almadığı halda necə olub ki savadlıdır?» cavabında Yəhudilər öz aralarında dedilər: «Bu 16 İsa da onlara cavab verdi: «Öyrətdiyim Adam hara gedəcək ki, Onu tapa bilməyəcəyik? təlim Mənim deyil, Məni Göndərənindir. 17 Yunanlar arasına səpələnmiş Yəhudilərin Kim Onun iradəsini yerinə yetirmək istəyirsə, yanına gedib Yunanlaramı təlim öyrədəcək? 36 təlimimin Allahdan olduğunu, yoxsa Özümdən "Siz Məni axtarib tapmayacaqsınız və Mənim söylədiyimi biləcək. 18 Özündən söyləyən öz olacağım yera siz gələ bilməzsiniz" sözü ilə nə izzətini axtarır, lakin Onu Göndərənə izzət demək istəyir?» 37 Bayramın sonuncu, təntənəli axtaran Şəxs haqdır, Onda yalan olmaz. 19 gündündə İsa qalxıb nida edərək dedi: «Kim Qanunu sizə Musa vermədim? Amma heç susayıbsa, yanına galib içsin. 38 Müqəddəs biriniz Qanuna əməl etmirsiniz. Niyə Məni Yazılarda deyildiyi kimi, Mənə iman edənin öldürməyə çalışırsınız?» 20 Xalq cavab verdi: daxilindən həyat suyu axan çaylar çıxacaq». «Səndə cin var. Kim Səni öldürməyə çalışır?» 39 Bunu Ona iman edənlərin alacaqları Ruh 21 İsa onlara dedi: «Mən bir iş gördüm və barədə söylədi. Ruh isə hələ yox idi, çünkü İsa hamınız buna heyrətlənirsiniz. 22 Musa sizə hələ izzətlənməmişdi. 40 Xalqın bir qismi bu sünnet etməyi buyurdu, amma Musa yox, ata- sözləri eşidəndə «Bu, doğrudan da, gəlməli olan babalarınız bunun əsasını qoydu. Siz Şənbə peygəmbərdir» dedilər. 41 Başqları isə «Bu, günü də adəmi sünnet edirsiniz. 23 Musanın Məsihdir» söylədi, ancaq bəziləri dedi: «Nə? Qanunu pozulmasın deyə Şənbə günü adam Məsih Qalileyadanmı gəlir? 42 Məgər Müqəddəs sünnet edilir; bəs Şənbə günü bir adəmi tamam Yazılarda deyilmir ki, Məsih Davudun nəslindən, sağaltdığımı görə Mənə niyə qəzəblənirsiniz? Davudun yaşadığı Bet-Lexem kəndindən gəlir?» 24 Zahirə görə mühakimə etməyin, ədalətlə 43 Beləcə İsa barədə xalq arasında fikir ayrılığı mühakimə edin». 25 Onda Yerusəlimlilərin oldu. 44 Bəziləri Onu tutmaq istədi, amma bəzisi dedi: «Öldürməyə çalışıqları Bu deyilmi? heç kəs Ona toxunmadı. 45 Buna görə də 26 Budur, O açıq danışır, amma Ona bir söz mühafizəçilər başçı kahinlərin və fariseylərin demirlər. Bəlkə rəhbərlər, doğrudan da, Onun yanına qayıtdılar. Onlar mühafizəçilərdən Məsih olduğunu öyrəndilər? 27 Ancaq bu adəmin «Niyə Onu gətirmədiniz?» deyə soruşdu. 46 haradan olduğunu bilirik, halbuki Məsih gələndə Mühafizəçilər cavab verdilər: «Hələ indiyəcən Onun haradan olduğunu heç kəs bilməyəcək». heç bir insan belə danışmayıb». 47 Fariseylər 28 İsa məbəddə təlim öyrədərkən nida edib onlara dedilər: «Yoxsa sizi də aldadıb? 48 Gör bir dedi: «Doğrudan da, Məni tanıyırsınız, rəhbər yaxud bir farisey Ona iman etdimi? 49 haradan gəldiyimi bilirsinizmi? Mən Özümdən Bu Qanunu bilməyən xalqa gəlinə, onlar lənətə gəlmədim, lakin Məni Göndərən haqdır. Siz gəlib!» 50 Aralarından biri – bundan qabaq Onu tanımırınzı, 29 Mənsə Onu tanıyıram, ısanın yanına gələn Nikodim onlara dedi: 51 çünkü Ondan gəmişəm və O Məni göndərdi». «Qanunuza görə, bir adama qulaq asmadan 30 Bu sözlərə görə ısanı tutmağa çalışıdlar, və nə etdiyini bilmədən onu mühakimə etmək lakin heç kəs Ona toxunmadı, çünkü vaxtı hələ doğrudurmu?» 52 Onlar Nikodimə dedi: «Bəlkə çatmamışdı. 31 Ancaq xalq arasından çıxu Ona sən də Qalileyadansan? Araşdırısan, görərsən iman edib dedi: «Məsih gələndə bu Adəmin ki, Qalileyadan peygəmbər çıxmaz». 53 Bundan etdiklərindən çox əlamət göstərəcəkmi?» 32 sonra hər kəs öz evinə getdi.

8 Lakin İsa Zeytin dağına getdi. **2** Şehir tezdən Məni axtaracaqsınız və öz günahınız içində yənə məbədə gəldi. Bütün xalq Onun yanına öləcəksiniz. Siz Mənim gedəcəyim yerə golə toplaşdı, O da oturub onlara təlim öyrətməyə bilməzsiniz». **22** Onda Yəhudilər dedilər: «Məgər başladı. **3** İlahiyyatçılar və fariseylər zina O Özünü öldürəcək ki, “siz Mənim gedəcəyim üstündə tutulmuş bir qadını oraya gətirdilər. yerə gələ bilməzsiniz” deyir?» **23** İsa onlara Onu ortaya çıxarıb **4** İsaya dedilər: «Müəllim, dedi: «Siz aşağıdansınız, Mən yuxarıdanam, bu qadın zina edərkən əməlində yaxalandı. siz bu dünyadansınız, Mənsə bu dünyadan **5** Qanunda Musa bizə əmr edib ki, belələrini deyiləm. **24** Buna görə də sizə “günahlarınız daşqalaq edək. Bəs Sən nə deyirsən?» **6** Bunu içində öləcəksiniz” dedim. Əgər inanmasanız ki, İsanı sinamaq üçün deyirdilər, Onu ittiham Mən Oyam, günahlarınız içində öləcəksiniz». **25** etmək üçün bəhanə axtarırırdılar. Amma İsa Onda «Sən Kimsən?» deyə İsadan soruştular. İsa əyilib barmağı ilə yerə yazı yazmağa başladı. **7** onlara dedi: «Əvvəlcədən sizə nə söyləyirəmsə, Ondan təkrar soruşduqları zaman dikəlib onlara Oyam. **26** Sizin barənizdə söyləyəcəyim və dedi: «Sizdən kim günahsızdırsa, qadına birinci mühakimə edəcəyim çox şəyələr var. Lakin Məni daş atsın». **8** Sonra yenə əyilib yerə yazı yazdı. göndərən haqqdır və Mən Ondan eşitidlərimi **9** Bu sözləri eşidənlər başda ağsaqqallar olmaqla dünyaya söyləyirəm». **27** İsanın onlara Ata bir-bir oradan uzaqlaşdırılar. İsanı tək qoydular, barədə danışdığını anlamadılar. **28** Onda İsa qadın da ortada idi. **10** İsa dikəlib ona dedi: dedi: «Bəşər Oğlunu yuxarı qaldırığınız vaxt «Qadın, onlar hara getdirər? Bəs heç kim səni biləcəksiniz ki, Mən Oyam və Özümdən bir şey məhkum etmədi?» **11** Qadın «heç kim, Ağə» etmirəm, ancaq Ata Mənə necə öyrədibəsə, o dedi. Onda İsa dedi: «Mən də səni məhkum cür danışram. **29** Məni Göndərən Mənimlədir. etmirəm, get, daha günah etmə». **12** Sonra O Məni tək qoymadı, cüntki Mən daim Onun İsa yenə xalqa dedi: «Dünyanın nuru Mənəm. xoşuna gələnləri edirəm». **30** İsa bu sözləri Mənim ardımca gələn heç vaxt qaranlıqda söylədiyi zaman bir çox adam Ona iman etdi. **31** gəzməyəcək, həyat nuruna malik olacaq». **13** O zaman İsa Ona inanmış Yəhudilərə dedi: «Əgər Fariseylər Ona dedilər: «Sən Öz barəndə şəhadət siz Mənim sözümə sadiq qalsanız, həqiqətən, edirsən, Sənin şəhadətin etibarlı deyil». **14** İsa Mənim şagirdlərimsiniz. **32** Onda siz həqiqəti onlara cavab verdi: «Mən Öz barəmdə şəhadət biləcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcək». **33** etsəm də, şəhadətim etibarlıdır, cüntki haradan Yəhudilər İsaya cavab verdilər: «Biz İbrahimin gəlib hara gedəcəyimi bilmirsiniz. **15** Bəs Sən niyə “azad olacaqsınız” deyirsən?» Siz bəşər qaydalarına görə mühakimə edirsəniz, **34** İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu Mənsə heç kəsi mühakimə etmirəm. **16** Mən sizə deyirəm: günah edən hər kəs günahın mühakimə etsəm də, verdiyim hökm doğrudur, köləsidir. **35** Kölə evdə daim qalmaz, oğulsə cüntki tək deyiləm, Məni göndərən Ata da daim qalar. (aiən g165) **36** Buna görə də əgər Oğul Mənimlədir. **17** Sizin Qanununuzda da yazılıb sizi azad etsə, həqiqətən də, azad olacaqsınız. **37** ki, iki nəfərin şəhadəti etibarlıdır. **18** Mən Öz İbrahimin nəslindən olduğunuzu bilsəm, ancaq barəmdə şəhadət edirəm, Məni göndərən Ata bununla belə, Məni öldürməyə çalışırsınız. da Mənim barəmdə şəhadət edir». **19** Onda Çünkü Mənim sözüm sizin ürəyinizdə yer İsadan soruştular: «Atan haradadır?» İsa cavab tapmır. **38** Mən Atanın yanında gördükərlərimi verdi: «Siz nə Məni, nə də Atamı tanıyırsınız. söyləyirəm, sizsə öz atanınızdan eşitidlərinizi Əgər Məni tanışaydınız, Atamı da tanıyardınız». yerinə yetirirsiniz». **39** Onlar İsanın cavabında **20** İsa bu sözləri məbəddə, nəzir qutuları olan «bizim atamız İbrahimdir» dedilər. İsa onlara yerdə təlim öyrədərkən söylədi. Heç kəs də Onu dedi: «İbrahimin övladları olsaydınız, İbrahimin tutmadı, cüntki vaxtı hələ galxməmişdi. **21** Sonra etdiyi əməlləri edərdiniz. **40** Sizsə indi Məni - İsa yenə onlara dedi: «Mən çıxıb gedirəm, siz Allahdan eşitdiyi həqiqəti sizə söyləyən Adamı

oldurməyə çalışırsınız. İbrahim belə etmədi. İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə 41 Siz öz atanızın əməllərini edirsiniz». Ona deyirəm: İbrahim olmazdan qabaq Var Olan dedilər: «Biz zinadan doğulmamışq, bizim Mənəm». 59 O zaman İsanı daşqalaq etmek üçün bir Atamız var, O da Allahdır». 42 İsa onlara yerdən daş götürdülər, ancaq İsa gizləndi və dedi: «Əgər Allah sizin Atanız olsaydı, Məni məbəddən çıxı.

sevərdiniz, çünkü Mən Allahdan çıxıb gəlmışəm və indi buradayam. Mən Özümdən gəlmədim, lakin O Məni göndərdi. 43 Söylədiyimi niyə anlamırsınız? Çünkü Mənim sözümü dinləyə bilmirsiniz. 44 Siz atanız iblisdənsiniz və atanızın arzularını yerinə yetirmək istəyirsiniz. O, başlangıçdan qatil idi və həqiqətə sadıq qalmadı, çünkü onda həqiqət yoxdur. Yalan söyləyəndə öz xasiyyətinə görə söyləyir, çünkü yalancıdır və yalanın atasıdır. 45 Mənsə həqiqəti söylədiyim üçün siz Mənə inanmırıınız. 46 Sizdən kim sübut edər ki, Mən bir günah etmişəm? Mən həqiqəti söyləyirəmsə, niyə Mənə inanmırıınız? 47 Allahdan olan şəxs Allahın sözlərini dinləyər. Sizsə dinləmırıınız, çünkü Allahdan deyilsiniz». 48 Yəhudilər cavabında Ona dedilər: «Sən Samariyalısan və Səndə cin var. Məgər doğru demirikmi?» 49 İsa cavab verdi: «Məndə cin yoxdur, amma Atama hörmət edirəm, sizsə Məni hörmətdən salırsınız. 50 Mən Özüm izzət axtarmıram, Mənə izzət axtaran və bu işi mühakimə edən Biri var. 51 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölüm görməyəcək». (aiən g165) 52 Yəhudilər Ona dedilər: «İndi bildik ki, Səndə cin var. İbrahim də öldü, peyğəmbərlər də. Amma Sən “kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölməyəcək” deyirsən. (aiən g165)

53 Yoxsa Sən atamız İbrahimdən də üstünsən? O da öldü, peyğəmbərlər də. Axi Sən Özünü kim sayırsan?» 54 İsa cavab verdi: «Əgər Mən Özümü izzətləndirirəmsə, Mənim izzətim heçdir, amma Məni izzətləndirən Atamdır. Siz Onun barəsində “Allahımızdır” deyirsiniz, 55 lakin Onu tanımırsınız. Mənsə Onu tanıyıram. Əgər “Onu tanımırıam” desəydim, sizin kimi yalancı olardım. Lakin Mən Onu tanıyıram və sözünə riayət edirəm. 56 Atanız İbrahim Mənim günümü görəcəyi üçün şad oldu, görüb sevindi». 57 Buna görə Yəhudilər Ona dedilər: «Sənin heç əlli yaşı yoxdur, İbrahimim necə görmüsən?» 58

9 İsa yolla gedərkən anadangəlmə kor bir adam gördü. 2 Şagirdləri Ondan soruştı: «Rabbi, kim günah etdi ki, bu adam kor doğuldu: özü, yoxsa ata-anası?» 3 İsa cavab verdi: «Nə özü günah etdi, nə də ata-anası. Amma Allahın işləri onun həyatında görünüşün deyə belə oldu. 4 Nə qədər ki gündündür, Məni Gəndərənin işlərini görməliyik. Tezliklə gecə gəlir, o zaman heç kim işləyə bilməz. 5 Dünyada olduğum müddətdə dünyani nuru Mənəm». 6 Bu sözləri deyəndən sonra yerə tübürdü, tüpürcəklə palçıq düzəltdi və palçıq kor adının gözlərinə sürtdü. 7 Sonra ona dedi: «Get, Şiloah hovuzunda yuyun». «Şiloah» «göndərilmiş» deməkdir. O da gedib yuyundu və gözləri açılmış halda qayıtdı. 8 Qonşuları və əvvəllər onu bir dilənci kimi tanıyanlar deyirdilər: «Əvvəllər oturub dilənən adam bu deyilmə?» 9 Bəzisi «odur» dedi, bəzisi «xeyr, amma ona oxşayır» dedi. Özü isə «mənəm» dedi. 10 Ondan «Elə isə gözlərin necə açıldı?» deyə soruştular. 11 O cavab verdi: «İsa deyilən Adam palçıq düzəldib gözlərimə sürtdü və mənə “Şiloah hovuzuna get, yuyun” dedi, mən də gedib yuyundum və gözlərim açıldı». 12 Ondan «Bəs İsa haradadır?» deyə soruştular. O isə «bilmirəm» dedi. 13 Əvvəllər kor olan adımı fariseylərin yanına apardılar. 14 İsanın palçıq düzəldib onun gözlərini açıldığı gün Şənbə günü id. 15 Fariseylər o adamdan gözlərinin necə açıldığını soruştular. O adam da onlara dedi: «O mənim gözlərimə palçıq qoydu, mən də yuyundum və indi görürəm». 16 Onda fariseylərdən bəzisi dedi: «Bu Adam Allahdan gəlməyib, çünkü Şənbə gününə riayət etmir». Başqları isə dedi: «Günahkar adam belə əlamətləri necə göstərə bilər?» Onların arasında fikir ayrılığı düşdü. 17 Onda yenə kor adamdan soruştular: «Bəs sən bu Adam barədə nə deyirsən? Axi O sənin gözlərini açı». Kor adam «O, peyğəmbərdir» dedi. 18 Yəhudi başçıları gözləri açılmış adamin ata-anasını

çağırmayınca onun kor olub gözləri açıldıgına dünyaya gəldim ki, qoy görməyənlər görsün, inanmadılar. **19** Ata-anasından soruştular: «Kor görənlərsə kor olsun». **20** Onun yanında olan doğulduğunu söylediyiniz oğlunuz budurmu? bəzi fariseylər bu sözləri eşidib «Yoxsa biz də Elə isə necə olur ki, indi görür?» **21** Ata-koruyq?» deyə Ondan soruştular. **21** İsa onlara anası dedi: «Bilirik ki, bu bizim oğlumuzdur dedi: «Əgər kor olsaydınız, günahınız olmazdı. və kor doğulub. **22** Ancaq bilmirik ki, indi Amma indi “görürük” dediyiniz üçün günahınız necə görür ya gözlərini kim açıb. Özündən üstünüzdə qalır.

soruşun. Həddi-bülüğa çatıb, qoy özü barədə özü danişsin». **22** Ata-anası Yəhudü başçılarından qorxduqları üçün bu sözləri söylədilər, çünkü Yəhudü başçıları artıq qərara almışdır ki, İsanın Məsih olduğunu iqrar edən hər kəs sinaqoqdan qovulsun. **23** Buna görə də o adamın ata-anası «həddi-bülüğa çatıb, özündən soruşun» dedi. **24** Yəhudü başçıları əvvəllər kor olan adamı ikinci dəfə çağırıb ona dedilər: «Allahın izzəti naminə doğru söyle. Biz bu Adamin günahkar olduğunu bilirik». **25** O da cavab verdi: «O Adamin günahkar olub-olmadığını bilmirəm. Bir şeyi bilirəm ki, əvvəl kor idim, amma indi görürəm». **26** Ondan soruştular: «O sənə nə etdi? Gözlərini necə açdı?» **27** Onlara cavab verdi: «İndicə sizə söylədim, amma qulaq asmadınız. Niyə bunu yenə eşitmək istəyirsiniz? Bəlkə siz də Onun şagirdi olmaq istəyirsiniz?» **28** Onu söyleb dedilər: «Onun şagirdi sənsən, bizi Musanın şagirdləriyik. **29** Biz Allahın Musa ilə danişdığını bilirik, bu Adaminsa haradan gəldiyini bilmirik». **30** O adam onlara dedi: «Qəribədir ki, siz Onun haradan gəldiyini bilmirsiniz, amma O mənim gözlərimi açdı. **31** Allahın günahkarlara qulaq asmadığını bilirik, lakin mömin olub Allahın iradəsinə əməl edən adama Allah qulaq asır. **32** Əzəldən bəri eşidilməyib ki, kimsə anadangəlmə kor bir adamin gözlərini açsın. (aiən 6:165) **33** Əgər bu Adam Allahdan galməsəydi, heç nə edə bilməzdi». **34** Onlar o adama cavab verdilər: «Başdan-ayağa günah içində doğuldun. İndi sənmi bizə dərs verirsən?» Onda onu bayırə atdılar. **35** O adımı bayırə atdıqlarını İsa eşitdi və onu tapıb dedi: «Sən Bəşər Oğluna iman edirsənmi?» **36** O soruşdu: «Ağə, O kimdir ki, Ona iman edim?» **37** İsa ona dedi: «İndi gördüğün və səninlə danişan Adam Odur». **38** O da «ya Rəbb, iman edirəm» dedi və İsaya səcdə etdi. **39** İsa dedi: «Mühakimə etmək üçün bu

10 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyun ağılinə qapıdan girməyib başqa yerdən aşan oğru və quldurdur. **2** Amma qapıdan girən qoyunların çobanıdır. **3** Keşkicə qapını onun üzünə açar və qoyunlar onun səsinə qulaq asar. O da öz qoyunlarını adları ilə çağırar və onları çölə çıxarar. **4** Öz qoyunlarının hamisini çölə çıxarandan sonra onların öündə gedər və qoyunlar da ardına gedər, çünkü onun səsini tanıırlar. **5** Amma yad adamin ardına getməzler, ondan qaçarlar, çünkü yad adamların səsini tanımadırlar». **6** İsa bu məsəli onlara söylədi, amma onlar İsanın sözlerinin mənasını anlamadılar. **7** İsa yenə onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyunların qapısı Mənəm. **8** Məndən əvvəl gələnlərin hamisi oğru və quldur idi, amma qoyunlar onlara qulaq asmadı. **9** Qapı Mənəm, kim Məndən girərsə, xilas olar, girib-çixar və özünə otlaq tapar. **10** Oğru yalnız qarət etmək, öldürmək və tələf etmək üçün galır. Mənsə gəldim ki, onlar həyata, bol həyata malik olsun. **11** Yaxşı çoban Mənəm, yaxşı çoban qoyunlar uğrunda canını qurban verər. **12** Qoyunların çobanı olmayan muzdur isə canavarın gəldiyini görəndə onları atıb qaçar, çünkü qoyunların sahibi deyil. Canavar da onları qapıb pərən-pərən salar. **13** Muzdur qaçar, çünkü muzdurdur, qoyunlar üçün qayğı çəkməz. **14** Yaxşı çoban Mənəm. Necə ki Ata Məni tanır və Mən Atanı tanırıram, eləcə də özümüñkü'ləri tanırıram, özümüñkü'lər də Məni tanır. Mən quzular uğrunda canımı qurban verirəm. **16** Bu ağıldan olmayan başqa quzularım var ki, onları da gətirməliyəm. Onlar da səsimi eşidəcək, beləcə tək sürü, tək Çoban olacaq. **17** Buna görə də Ata Məni sevir, çünkü Mən canımı qurban verirəm ki, sonra onu geri alım. **18** Canımı Məndən heç kəs ala bilməz, amma onu Özüm verirəm. Onu verməyə də, sonra

geri almağa da ixtiyarım var. Bu əmri Atamdan dedi: «Yəhya heç bir əlamət göstərməsə də, almışam». **19** Bu sözlər üstündə Yəhudilər onun bu Adam barədə dediyi bütün sözlər doğru arasında yenə fikir ayrılığı düşdü. **20** Onların çıxdı». **42** Bir çox adam da orada İsaya iman çoxu dedi: «Onda cin var, dəlidir. Niyə Ona qulaq etdi.

asırsınız?» **21** Başqaları isə dedilər: «Bunlar cina tutulmuş adamin sözləri deyil. Cin heç kor adamin gözlərini aça bilərmi?» **22** O vaxt Yeruşəlimdə Təqdis bayramı keçirilirdi. Qış idi. **23** İsa məbədin həyatında olan Süleymanın eyvanında gəzirdi. **24** Yəhudilər İsanın ətrafına yığılıb Ona dedilər: «Nə vaxta qədər ürəyimizi intizarda saxlayacaqsan? Əgər Sən Məslisənsə, bizə açıq söylə». **25** İsa onlara cavab verdi: «Sizə söylədim,ancaq buna inanmırıñız. Atamın adı ilə gördüyüüm işlər Mənim barəmdə şəhadət edir. **26** Amma siz inanmırıñız,çünki Mənim quzularımdan deyilsiniz. **27** Quzularım səsimi eşidir, Mən də onları tanıyıram və Mənim ardımcı gəlirlər. **28** Mən onlara əbədi həyat verirəm. Onlar heç vaxt həlak olmayacaq və heç kim onları əlimdən qapmayacaq. (alın g165, ainos g166) **29** Onları Mənə verən Atam hamidan böyüdüür. Onları heç kim Atanın əlindən qapa bilməz. **30** Mən və Ata birik». **31** Yəhudilər yenə yerdən daş götürdürlər ki, Onu daşqalaq etsinlər. **32** İsa onlara dedi: «Sizə Atadan gələn çoxlu yaxşı iş göstərdim. Siz bunların hansına görə Məni daşqalaq etmək istəyirsiz?» **33** Yəhudilər Ona cavab verdilər: «Səni yaxşı işinə görə deyil, insan olduğun halda Özünü Allah sayaraq küfr etdiyinə görə daşqalaq edirik». **34** İsa onlara dedi: «Məgər sizin öz Qanununuzda yazılmayıb ki, “demişəm: «Siz allahlarısınız”»? **35** Allah Öz kələmini göndərdiyi adamlara “allahlarısınız” deyir. Müqəddəs Yazı ki pozula bilməz. **36** Bəs siz niyə “Allahın Oğluyam” dediyim üçün Mənə – Atanın təqdis edib dünyaya göndərdiyi Şəxsə “küfr edirsən” deyirsiniz? **37** Əgər Atamın işlərini görmürəmsə, Mənə inanmayıñ. **38** Amma bu işləri görürəmsə, Mənə inanmasanız da, bunlara inanın. Onda Atanın Məndə, Mənim də Atada olduğumu arlayıb bilərsiniz». **39** Onlar yenə İsanı tutmağa çalışdı, amma O, əllərindən sıyrılıb çıxdı. **40** İsa yenə İordanın o biri sahilinə, Yəhyanın əvvəllər vəftiz etdiyi yera getdi və orada qaldı. **41** Çoxlu adam Onun yanına gəlib

11 Lazar adlı bir adam xəstələnmişdi. O, Məryəmlə bacısı Martanın yaşıadığı Bet-Anya kəndindən idi. **2** Rəbbin üzərinə ətirli yağ çəkib ayaqlarını saçları ilə silən həmin Məryəm idi. Xəstələnən Lazar onun qardaşı idi. **3** Bu səbəbdən iki bacı «ya Rəbb, sevdiyin adam xəstədir» deyə İsaya xəbər göndərdi. **4** İsa bunu eşidib dedi: «Bu xəstəliyin nəticəsi ölüm yox, Allahın izzəti və Allah Oğlunun bununla izzət qazanması olacaq». **5** İsa Martanı, onun bacısını və Lazarı sevirdi. **6** Buna görə də Lazarın xəstələndiyini eşidəndə olduğu yerdə daha iki gün qaldı. **7** Sonra isə şagirdlərə «yenə Yəhudeyaya gedək» dedi. **8** Şagirdlər Ona dedilər: «Rabbi, oradakı Yəhudilər bir az əvvəl Səni daşqalaq etməyə çalışırı. Sən yenə də oraya qaydırırsan?» **9** İsa cavab verdi: «Gündə on iki saat yoxdurmu? Kim gündüz vaxtı gəzərsə, büdrəməz, çünki bu dünyanın nurunu görür. **10** Lakin kim gecə vaxtı gəzərsə, büdrəyər, çünki daxilində nur yoxdur». **11** İsa bu sözləri söylədikdən sonra onlara dedi: «Dostumuz Lazar uyuyub. Mən onu oyatmaq üçün gedirəm». **12** Onda şagirdlər Ona dedilər: «Əgər uyuyubsa, sağalacaq». **13** İsa onun ölümü barədə danışmışdı, amma onlar elə bildilər ki, yuxuya getdiyini söyləyib. **14** Onda İsa onlara açıqca dedi: «Lazar ölüb. **15** Mən də sizin uğrunuzda, iman etməyiniz üçün orada olmadığıma sevinirəm. Amma gəlin onun yanına gedək». **16** «Əkiz» adlanan Tomas o biri şagirdlərə dedi: «Biz də gedək ki, Onunla ölkə». **17** İsa gəlib Lazarın artıq dörd gündən bəri qəbirdə olduğunu bildi. **18** Bet-Anya ilə Yeruşəlim arasında on beş stadi məsafə var idi. **19** Bir çox Yəhudi Marta və Məryəmə qardaşlarının ölümüne görə təsəlli verməyə gəlmüşdi. **20** Marta İsanın galdiyini eşidəndə Onu qarşılımaşa çıxdı, ancaq Məryəm evdə oturmuşdu. **21** Marta İsaya dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydın, qardaşım olməzdi.

22 Ancaq bilirəm ki, Sən indi də Allahdan nə **45** Onda Məryəmin yanına gələn və İsanın nə diləşən, O Sənə verəcək». **23** İsa ona «qardaşın etdiyini görən Yəhudilərin bir çoxu Ona iman diriləcək» dedi. **24** Marta Ona dedi: «Bilirəm etdi. **46** Lakin onlardan bəzisi fariseylərin yanına ki, dirilmə zamanı, son gündə o da diriləcək». gedib İsanın nə etdiyini onlara danişdi. **47** **25** İsa ona dedi: «Dirilmə və həyat Mənəm. Onda başçı kahinlər və fariseylər Ali Şurani Mənə iman edən ölsə də, yaşayar, **26** yaşayıb toplayıb dedildər: «Nə edək? Bu Adam çoxlu Mənə iman edən də heç vaxt ölməz. Buna əlamət göstərir. **48** Əgər Ona mane olmasaq, inanırsanmı?» (**aññ g165**) **27** Marta Ona cavab hamı Ona iman edəcək. Romalılar da gəlib verdi: «Bəli, ya Rəbb, inanıram ki, dünyaya məbədimizi və millətimizi məhv edəcək». **49** gəlməli olan Allahın Oğlu Məsih Sənsən». **28** Orada olanlardan biri, həmin il baş kahin olan Marta bunu söylədikdən sonra gedib bacısı Qayafa onlara dedi: «Siz heç nə bilmirsiniz. **50** Məryəmi gizlice çağırırdı və dedi: «Müəllim Başa düşmürsünüz ki, bütün bu millətin məhv buradadır, səni çağırır». **29** Məryəm bunu eşidən olmağındansa bir Adamın xalq uğrunda ölməsi kimi tez qalxıb İsanın yanına getdi. **30** İsa hələ sizin üçün daha yaxşıdır?» **51** O bu sözləri kəndə girməyib Martanın Onu qarşıladıgı yerdə özündən söyləmədi, lakin o il baş kahin olduğu qalmışdı. **31** Məryəmlə birgə evdə olan və ona üçün peygəmbərlik edib xəbər verdi ki, İsa bu təselli verən Yəhudilər qadının tez qalxıb bayırə millətin uğrunda – **52** təkcə millətin uğrunda çıxdığını görəndə elə bildilər ki, ağlamaq üçün deyil, Allahın hər tərəfə səpalənmiş övladlarını qəbirin yanına gedir. Buna görə də onun arda bir yerə toplamaq üçün ölücək. **53** Beləcə o getdilər. **32** Məryəm İsanın olduğu yerə gəlib Onu gündən etibarən İsanı öldürməyi qərara aldılar. gördü və ayaqlarına düşüb dedi: «Ya Rəbb, əgər **54** Buna görə də İsa daha Yəhudilərin arasında Sən burada olsaydın, qardaşım ölməzdi». **33** İsa açıq gəzmirdi. Oradan cölliyyə yaxın diyara, onun və yanında gələn Yəhudilərin ağladığını Efrayim adlanan şəhərə getdi və şagirdlərlə görəndə əhvalı pozuldu və təlaşa düşdü. **34** İsa orada qaldı. **55** Yəhudilərin Pasxa bayramı onlardan «Mərhumu haraya qoymusunuz?» yaxınlaşıldı. Çoxlu adam paklanmaq üçün deyə soruşdu. Ona «Ağa, gəl bax» dedilər. **35** Pasxadan qabaq kəndlərdən Yeruşəlimə getdi. İsa ağladı. **36** Onda Yəhudilər «Bax onu necə **56** Onlar İsanı axtarırdılar və məbəddə dayanıb də sevirmiş!» söylədilər. **37** Lakin onlardan bir-birlərinə deyirdilər: «Necə fikirləşirsiniz? O, bəzisi dedi: «Korun gözlərini açan bu Şəxs bir bayrama heç gəlməyəcəkmi?» **57** Başçı kahinlər şey edə bilməzdi ki, bu adam ölməsin?» **38** O və fariseylər Onu tutmaq məqsədi ilə «harada zaman İsa yenə əhvalı pozulmuş halda qəbirin olduğunu kim bilirsə, göstərsin» deyə əmr yanına gəldi. Qəbir bir mağara idi və ağızına vermişdilər. daş qoyulmuşdu. **39** İsa «daşı götürün» dedi. Mərhumin bacısı Marta Ona dedi: «Ya Rəbb, artıq iylənib, çünkü öldüyü dörd gündür». **40** İsa dedi: «Axi Mən sənə söyləmədimmi, iman etsən, Allahın izzətini görəcəksən?» **41** Beləcə daşı götürürdülər. İsa da başını yuxarı qaldırıb dedi: «Ey Ata, Məni eşitdiyin üçün Sənə şükür edirəm. **42** Bilirəm ki, Məni həmişə eşidirsən. Lakin bunu ətrafimdə duran xalq üçün söylədim ki, Məni Sən göndərdiyinə inansınlar». **43** Bu sözləri söylədikdən sonra «Lazar, bayırə çıxl!» deyə bərkdən qışkırdı. **44** Ölü də bayırə çıxdı. Onun əl-ayağı sarğılarla və üzü dəsmalla bağlanmışdı. İsa onlara «onu açın və buraxın getsin» dedi.

12 Pasxadan altı gün əvvəl İsa Bet-Anyaya geldi. İsanın ölülər arasından dirildiyi Lazar da orada idi. **2** Orada İsanın şərəfinə ziyafət verdilər. Marta xidmət edirdi. Lazar da İsa ilə birgə süfrə arxasında oturanların arasında idi. **3** Məryəm İsa bir litra çox qiymətli xalis nard yağını götürərək İsanın ayaqlarına çəkib onları saçları ilə sildi. Yağın ətri evi bürüdü. **4** Lakin İsanın şagirdlərindən biri, Ona xəyanət edəcək Yəhuda İskaryot dedi: **5** «Nə üçün bu atır üç yüz dinara satılıb yoxsullara verilmədi?» **6** Bu sözü yoxsulların qayğısına qaldığı üçün deyil, oğru olduğuna görə söylədi,

çünkü özündə olan pul qutusuna qoyulanların xilas et” deyimmi? Lakin Mən elə bu an üçün bir hissəsini oğurlayırdı. 7 Onda İsa dedi: gəldim. 28 Ey Ata, Öz adını izzətləndir!» Bunun «Qadını rahat burax, qoy bunu Mənim dəfn cavabında göydən «Öz adımı izzətləndirdim, günüm üçün saxlasın. 8 Çünkü yoxsullar həmişə yenə də izzətləndirəcəyəm» deyə bir səs gəldi. sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda 29 Orada duran xalqın bir qismi «göy guruldadı» olmayıcağam». 9 Yəhudilərdən böyük bir kütlə dedi, başqları isə «Onunla bir mələk danışdı» İsanın orada olduğunu öyrənəndə həm İsaya söylədi. 30 İsa cavab verdi: «Bu səs Mənim üçün görə, həm də Onun ölürlər arasından diriltdiyi deyil, sizin üçün geldi. 31 İndi isə bu dünyaya Lazarı görmək üçün oraya gəldi. 10 Onda başçı hökm veriləcək və bu dünyadan hökmdarı bayırə kahinlər öz aralarında Lazarı da öldürməyi atılacaq. 32 Mən yerdən yuxarı qaldırılsam, qərara alıdlar. 11 Çünkü Lazara görə çoxlu Yəhudü bütün insanları Özümə cəzb edəcəyəm». 33 İsa bu gedib İsaya iman edirdi. 12 Ertəsi gün bayrama sözü söyləməklə necə bir ölümlə ölcəcəyinə işarə gələn böyük kütlə İsanın Yeruşalima galacəyini etdi. 34 Xalq Onun cavabında dedi: «Qanundan eşidəndə 13 xurma budaqları götürərək Onu eşitdiyimizə görə Məsih əbədi qalacaq. Bəs qarşılımağa çıxdı. Onlar «Hosanna! Rəbbin ismi Sən niyə “Bəşər Oğlu yuxarı qaldırılmalıdır” ilə gələn İsrailin Padşahına alqış olsun!» deyə deyirsən? Bu Bəşər Oğlu kimdir?» (aiən g165) 35 qışkırırdı. 14 İsa bir sipa tapıb belinə mindi. Necə Onda İsa onlara dedi: «Qısa bir müddət də nur ki yazılıb: 15 «Ey Sion qızı, qorxma. Bax Padşahın sizin aranızda olacaq. Nurunuz olarkən gəzin bir sıpaya minib gəlir». 16 Şagirdləri o zaman ki, sizi qaranlıq tutmasın. Çünkü qaranlıqda bu şeyləri anlamadılar. Lakin İsa izzətlənəndən gəzən hara getdiyini bilməz. 36 Nurunuz sonra barəsində bunun yazıldığını və xalqın var ikən nura iman edin ki, nur övladları Ona nə etdiyini yada saldırlar. 17 İsanın Lazarı olasınız». İsa bu sözləri söyləyəndən sonra gedib qəbirdən çağırıb ölürlər arasından diriltdiyi onlardan gizləndi. 37 Onların qabağında bu zaman Onun yanında olan camaat buna şahid qədər əlamət göstərdiyi halda yenə Ona iman idi. 18 Xalq İsanın bu əlaməti göstərdiyini etmirdilər. 38 Bunlar ona görə baş verdi ki, eşitmİŞdi, buna görə də Onu qarşılımağa çıxdı. Yeşaya peygəmbərin bu sözləri yerinə yetsin: 19 Bu səbəbdən fariseylər bir-birlərinə dedilər: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı, Rəbbin gücü «Baxın əlinizdən bir iş gəlmir. Artıq aləm Onun kimə zühur oldu?» 39 Onlar iman edə bilmirdilər, ardınca getdi. 20 Bayramda Yeruşalimə ibadətə ona görə ki Yeşaya başqa yerdə deyib: 40 gələnlər arasında bəzi Yunanlar da var idi. 21 «Allah onların gözlərini kor etdi Və ürəklərini Onlar Qalileyanın Bet-Sayda şəhərindən olan kütləşdirdi ki, Gözləri ilə görməsinlər, Ürəkləri Filipin yanına gəlib «ağa, biz İsanı görmək ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönməsinlər istəyirik» deyə ondan xahiş etdilər. 22 Filip ki, Mən onlara şəfa verim». 41 Yeşaya İsanın gəlib Andreyə söylədi, Andrey və Filip də birgə ehtiyatını gördüyü üçün bu sözləri deyərək gəlib İsaya xəbər verdilər. 23 İsa cavabında dedi: Onun barəsində danışb. 42 Bununla bərabər, «Bəşər Oğlunun izzətlənmək vaxtı gəldi. 24 rəhbərlərdən bir çoxu İsaya iman etdi, lakin Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əgər bir sinaqoqdan qovulmasınlardır deyə fariseylərə görə buğda dənəsi torpağa düşüb ölmürsə, tək qalır, bunu açıq bildirmədilər. 43 Çünkü insanlardan amma ölürsə, çoxlu məhsul verir. 25 Öz canını izzət qazanlığı Allahdan izzət almaqdən artıq sevən kəs onu itirər, bu dünyada canı üçün qayğı sevdilər. 44 İsa nida edib dedi: «Mənə iman edən çəkməyənsə onu əbədi həyat üçün qoruyar. Mənə deyil, Məni Göndərənə iman edir. 45 Məni (aiənios g166) 26 Kim Mənə xidmət etmək istəsə, görən də Məni Göndərəni görür. 46 Mən dünyaya ardımcı gəlsin. Mən harada olacağamsa, Mənim nur olub gəldim ki, Mənə iman edən hər kəs xidmətçim də orada olacaq. Kim Mənə xidmət qaranlıqda qalmassisn. 47 Kim sözlərimi eşidib etsə, Ata ona hörmət edəcək. 27 İndi ürəyim onlara riayət etməzsə, Mən onu mühakimə təlaş keçirir. Nə deyim? “Ey Ata, Məni bu andan etmərəm, çünkü dünyani mühakimə etmək üçün

deyil, onu xilas etmək üçün gəldim. **48** Məni rədd siz də bir-birinizə edəsiniz. **16** Doğrusunu, edib sözlərimi qəbul etməyəni mühakimə edən doğrusunu sizə deyirəm: qul ağasından, elçi bir şey var: bu da Mənim söylədiyim sözdür də onu göndərəndən üstün deyil. **17** Əgər ki, son gündə onu mühakimə edəcək. **49** Çünkü bu şeyləri bilib onlara əməl edirsınızsə, Mən Özümdən söyləmədim, Məni göndərən Ata bəxtiyarsınız. **18** Hamınız barədə söyləmirəm. nə deyəcəyim və nə söyləyəcəyim haqqında Mənə əmr verdi. **50** Mən bilirəm ki, Onun əmri əbədi həyatdır. Beləcə Mənim söylədiklərimi Ata Mənə necə dedisə, eləcə də söyləyirəm». (aiənios g166)

13 Pasxa bayramı ərafəsi idi. İsa artıq bu

dünyadan ayrılib Atanın yanına gedəcəyi məqamın gəldiini bilirdi. O, dünyada Özüna məxsus olanları həmişə sevmişdi və axıra qədər də sevdi. **2** Axşam yeməyi zamanı iblis artıq Ona xəyanət etmək fikrini Şimon İskaryot oğlu Yəhudanın ürəyinə qoymuşdu. **3** İsa Atanın hər şeyi Onun ixtiyarına verdiyini, Allahdan gəldiğini və Allahanın yanına qayıdacığını bilirdi. **40**, süfrədən qalxıb üst paltarını bir yana qoydu və bir dəsmal götürüb belinə bağladı. **5** Sonra ləyənə su töküb şagirdlərin ayaqlarını yumağ'a və belinə bağladığı dəsmalla silməyə başladı. **6** İsa Şimon Peterə yaxınlaşanda o, İsaya «Ya Rəbb, Sənmi mənim ayaqlarımı yuyacaqsan?» dedi. **7** İsa cavabında ona dedi: «Mənim nə etdiyimi sən indi bilməzsən, amma sonra anlayacaqsan». **8** Peter Ona dedi: «Mənim ayaqlarımı heç vaxt yumayacaqsan!» İsa ona cavab verdi: «Əgər səni yumasam, Mənim yanımda yerin olmaz». (aiən g165) **9** Şimon Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, təkcə ayaqlarımı deyil, əllərimi və başımı da yu». **10** İsa ona dedi: «Cimmiş adam üçün təkcə ayaqlarını yumaq kifayətdir, çünkü başdan-başa təmizdir. Siz də təmizsiziz, amma hamınız yox». **11** Çünkü Ona kimin xəyanət edəcəyini bilirdi, buna görə də «hamınız təmiz deyilsiniz» söylədi. **12** İsa onların ayaqlarını yuduqdan sonra paltarını geyindi və yenə süfrəyə oturaraq onlara dedi: «Mənim sizə nə etdiyimi bilişinizmi? **13** Siz Məni “Müəllim” və “Rəbb” deyə çağırırsınız və doğru deyirsiniz, çünkü Mən elə Oyam. **14** İndi ki Mən Rəbb və Müəllim olduğum halda sizin ayaqlarınızı yudum, siz də bir-birinizin ayaqlarını yumalısınız. **15** Çünkü sizə nümunə göstərdim ki, Mənim sizə etdiyimi

Mən Öz seçdiklərimi tanrıyram. Amma qoy “çörəyimi yeyən Mənə xəyanət etdi” deyən Müqəddəs Yazı yerinə yetsin. **19** İndi bu şeylər baş verməzdən əvvəl sizə bunları söyləyirəm ki, baş verəndə inanasınız: Mən Oyam. **20**

Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim göndərdiyim bir nəfəri qəbul edən şəxs Məni qəbul edər, Məni qəbul edən də Məni Göndərəni qəbul edər». **21** İsa bu sözləri söylədikdən sonra ürəyi təlaşa düşdü və şəhadət edib dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». **22** Şagirdlər Onun kimin barəsində danışdığını bilməyib çəşinqılıq içində qalaraq bir-birlərinə baxırdılar. **23** Şagirdlərindən biri – İsanın sevimli şagirdi Onun köksünə sığınmışdı. **24** Şimon Peter həmin şagirdə işaret etdi ki, kimin barəsində danışdığını Ondan soruşsun. **25** Həmin şagird İsanın sinəsinə əylərək Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, o kimdir?» **26** İsa cavab verdi: «Bu çörək tikəsini batırıb kimə versəm, odur». Tikəni batırıb Şimon İskaryot oğlu Yəhudaya verdi. **27** Yəhuda tikəni alan kimi Şeytan onun içənə girdi. İsa ona «Nə edəcəksənsə, tez et!» dedi. **28** İsanın bunu niyə ona söylədiyini süfrədə oturanların heç biri başa düşmədi. **29** Pul qutusu Yəhudada olduğu üçün bəziləri güman etdi ki, İsa ona «bayrama bizə lazım olan şeyləri al» yaxud «yoxsullara bir şey ver» deyir. **30** Yəhuda tikəni alan kimi dərhal bayırına çıxdı. Artıq gecə idi.

31 O çıxandan sonra İsa dedi: «İndi Bəşər Oğlu izzətləndi və Allah da Onda izzətləndi. **32** İndi ki Allah Onda izzətləndi, Allah da Onu Özündə izzətləndirəcək, tezliklə izzətləndirəcək. **33** Ey övladlarım! Az bir müddət də sizinlə olacağam. Siz Məni axtaracaqsınız. Yəhudilərə “Mənim getdiyim yera siz gələ bilməzsiniz” dediyim kimi indi sizə də bunu söyləyirəm. **34** Sizə yeni bir əmr verirəm: bir-birinizi sevin, Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **35** Əgər bir-birinizi məhəbbətiniz olsa, bütün insanlar

biləcək ki, siz Mənim şagirdlərimsiniz». 36 çünkü sizinlə qalır və daxilinizdə olacaq. 18 Şimon Peter İsadan soruşdu: «Ya Rəbb, hara Sizi yetim qoymaram, yanınızda gələcəyəm. 19 gedirsən?» İsa cavab verdi: «Getdiyim yerə indi Az bir müddətdən sonra dünya daha Məni ardımcı gələ bilməzsən, amma sonra ardımcı görməyəcək, amma siz Məni görəcəksiniz. gələcəksən». 37 Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, niyə Mən yaşadığım üçün siz də yaşayacaqsınız. 20 indi ardınca gələ bilmərəm? Sənin üçün canımı O gün biləcəksiniz ki, Mən Atamdayam, siz qurban verərəm». 38 İsa ona dedi: «Mənim Məndəsiniz və Mən sizdəyəm. 21 Kim əmrlərimə üçün canını qurban verərsənmi? Doğrusunu, bağlı qalıb onlara riayət edirəsə, Məni sevən odur. Məni sevəni Atam sevəcək. Mən də onu sevib Özümü ona zahir edəcəyəm». 22 İskaryot deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü dünyaya deyil, bizə zahir edəcəksən?» 23 İsa ona cavab verdi: «Kim Məni sevsə, sözümə riayət edər, Atam da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla məskən salarıq. 24 Məni sevməyənsə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür. 25 Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. 26 Lakin Vəsatətçi – Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. 27 Aranızda sülh qoyub gedirəm, Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyyanın verdiyi kimi vermirəm. Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. 28 Sizə “indi gedirəm, sonra yenə yanınıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəyдинiz, Atanın yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünkü Ata Məndən üstündür. 29 Bunu indi öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanasınız.

14 Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin. Allaha iman edin, Mənə də iman edin. 2 Atamın evində çoxlu məskən var. Əgər olmasayı, sizə deyərdim ki, sizin üçün yer hazırlamağa gedirəm? 3 Gedib sizin üçün yer hazırlayandan sonra yenə gəlib sizi Öz yanına götürəcəyəm ki, Mənim olduğum yerdə siz də olasınız. 4 Gedəcəyim yerə aparan yolu tanıyırsınız». 5 Tomas İsaya dedi: «Ya Rəbb, hara gedəcəyini bilmirik, yolu necə taniya bilərik?» 6 İsa ona dedi: «Yol, həqiqət və həyat Mənəm. Mənim vasitəm olmadan heç kim Atanın yanına gələ bilməz. 7 Əgər Məni tanışdırınız, Atamı da tanıydırınız. İndidən siz Onu tanıyırsınız, Onu görmüsünüz». 8 Filip Ona dedi: «Ya Rəbb, Atamı bizə göstər, bu bizim üçün kifayətdir». 9 İsa ona dedi: «Xeyli müddətdir ki, Mən sizinləyəm, Məni tanımadınmı, Filip? Məni görən, Atanı görmüş olur. Bəs sən niyə “Atanı bizə göstər” deyirsən? 10 Mənim Atada, Atanın da Məndə olduğuna inanmırsanmı? Sizə söylədiyim sözləri Özündən söyləmərəm, Məndə olan Ata Öz işlərini görür. 11 Mən Atadayam, Ata da Məndədir, bu sözümə inanın. Heç olmasa o işlərə görə inanın. 12 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənə iman edən şəxs Mənim etdiyim işləri özü də edəcək, hətta bunlardan da artığını edəcək. Çünkü Mən Atanın yanına gedirəm 13 və Mənim adımla hər nə diləsəniz, onu edəcəyəm ki, Ata Oğulda izzətlənsin. 14 Əgər Mənim adımla Məndən bir şey diləsəniz, onu edəcəyəm. 15 Əgər Məni sevirsinizsə, əmrlərimə riayət edəcəksiniz. 16 Mən də Atadan xahiş edəcəyəm və O sizə başqa bir Vəsatətçi göndərəcək ki, daim sizinlə olsun. (aিন g165) 17 O, həqiqət Ruhudur. Onu dünya qəbul edə bilməz, çünkü Onu nə görür, nə də tanır. Sizsə Onu tanıyırsınız, budaqlarsınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda

deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü dünyaya deyil, bizə zahir edəcəksən?» 23 İsa ona cavab verdi: «Kim Məni sevsə, sözümə riayət edər, Atam da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla məskən salarıq. 24 Məni sevməyənsə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür. 25 Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. 26 Lakin Vəsatətçi – Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. 27 Aranızda sülh qoyub gedirəm, Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyyanın verdiyi kimi vermirəm. Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. 28 Sizə “indi gedirəm, sonra yenə yanınıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəyдинiz, Atanın yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünkü Ata Məndən üstündür. 29 Bunu indi öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanasınız. 30 Daha sizinlə çox danışmayacağam, çünkü bu dünyyanın hökmədarı gelir. Onun Mənim üzərimdə heç bir salahiyəti yoxdur. 31 Ancaq dünya bilməlidir ki, Mən Atanı sevirəm və Ata Mənə nə əmr etdişə, ona əməl edirəm. İndi isə qalxin buradan gedək.

15 Mən həqiqi Meynəyəm, Atam da Bağbandır. 2 Məndə olub bəhrə verməyən hər budağı Atam qoparır. Bəhrə verən hər budağı isə budayıb təmizləyir ki, daha çox bəhrə versin. 3 Sizə söylədiyim söz sayəsində siz artıq təmizsiniz. 4 Məndə qalın, Mən də sizdə qalın. Budaq meynədə qalmasa, özündən bəhrə vermədiyi kimi siz də Məndə qalmasanız, bəhrə verə bilməzsınız. 5 Meynə Mənəm, sizsə budaqlarsınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda

qalsam, çoxlu bəhrə verər, çünkü Mənsiz heç nə görə baş verdi ki, öz Qanunlarında yazılan edə bilməzsiniz. **6** Kim Məndə qalmasa, budaq “Mənə nahaqdan nifrat etdilər” sözü yerinə kimi kənarə atılıb quruyar. Belə budaqlar yığılıb yetsin. **26** Atadan sizə göndərəcəyim Vəsatətçi – oda atılaraq yanar. **7** Əgər Məndə qalsanız və Atanın yanından çıxan həqiqət Ruhu gəldiyi sözlərim sizdə qalsa, nə istəyirsinzsə, diləyin, zaman Mənim barəmdə şəhadət edəcək. **27** sizə veriləcək. **8** Sizin çoxlu bəhrə verərək Mənim Siz də şəhadət edəcəksiniz, çünkü başlangıçdan şagirdlərim olmağınızla Atam izzətlənir. **9** Ata Mənimlə birlikdəsiniz.

Məni sevdiyi kimi Mən də sizə sevdim. Mənim məhəbbətimdə qalın. **10** Əgər əmrlərimə riayət etsəniz, Mənim məhəbbətimdə qalacaqsınız, necə ki Mən Atamın əmrlərinə riayət edərək Onun məhəbbətində qalıram. **11** Bu sözləri sizə söylədim ki, sevincim sizdə olsun və sevinciniz kamil olsun. **12** Mənim əmrim belədir: Mən sizə sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **13** Heç kəsin məhəbbəti dostları uğrunda canını qurban verən adamın məhəbbətindən üstün ola bilməz. **14** Əgər sizə əmr etdiyim şeylərə əməl etsəniz, siz Mənim dostlarımsınız. **15** Artıq sizə qul demirəm, çünkü qul ağasının nə etdiyini bilmir. Mən sizə dəst deyirəm, çünkü Atamdan eşitdiyim bütün sözləri sizə bildirdim. **16** Siz Məni seçmədiniz, Mən sizə seçib təyin etdim ki, gedib bəhrə verəsiniz və bəhrəniz çox qalsın. Beləcə Mənim adımla Atadan nə diləyirsinzsə, O sizə verəcək. **17** Beləliklə, sizə əmr edirəm: bir-birinizi sevin. **18** Əgər dünya sizə nifrat edərsə, onda yada salın ki, sizdən əvvəl Mənə nifrat edib. **19** Əgər dünyadan olsaydınız, dünya özündən olan sizləri sevərdi. Amma siz dünyadan deyilsiniz, Mən sizى dünyadan seçdim, buna görə dünya sizə nifrat edir. **20** Mənim sizə söylədiyim söyü yadınıza salın: “Qul ağasından üstün deyil”. Əgər Məni təqib etdilərsə, sizi də təqib edəcəklər, Mənim sözümə riayət etdilərsə, sizin də sözünüzə riayət edəcəklər. **21** Lakin bunların hamisini sizə Mənim adıma görə edəcəklər, çünkü Məni Gəndərəni tanımlar. **22** Əgər gəlib onlara söyləməsəydim, günahları olmazdı, amma indi günahları üçün bəhanələri yoxdur. **23** Mənə nifrat edən Atama da nifrat edir. **24** Əgər Məndən başqa heç kəsin etmədiyi işləri onların arasında etməsəydim, günahları olmazdı. Amma indi Mənim nə etdiyimi gördülər, həm Mənə, həm də Atama nifrat etdilər. **25** Lakin bu ona

16 Büdrəməyəsiniz deyə bunları sizə söylədim. **2** Sizi sinaqoqlardan qovacaqlar. Hətta o zaman galır ki, sizi öldürən hər kəs Allaha xidmət etdiyini zənn edəcək. **3** Onlar bunları edəcəklər, çünkü nə Atanı, nə də Məni tanıdlar. **4** İndi bu şeyləri sizə bildirdim ki, vaxtı gələndə sizə söylədiyimi yada salasınız. Əvvəldən bunları sizə söyləmədim, çünkü sizinlə birlikdə idim. **5** İndi isə Məni Gəndərənin yanına gedirəm və heç biriniz Məndən “Hara gedirsən?” deyə soruşmur. **6** Amma sizə bu şeyləri söylədiyim üçün ürəyiniz kədərlə doldu. **7** Bununla belə, Mən sizə həqiqəti söyləyirəm: Mənim getməyim sizin xeyrinizədir. Çünkü getməsəm, Vəsatətçi yanınıza gəlməz, amma getsəm, Onu sizə göndərəcəyəm. **8** O gələndə günah, salehlik və mühakimə barədə dünyani ifşa edəcək: **9** günah barədə, çünkü Mənə iman etmirər; **10** salehlik barədə, çünkü Atanın yanına gedirəm və daha Məni görməyəcəksiniz; **11** mühakimə barədə, çünkü bu dünyanın hökmdarı mühakimə olunub. **12** Hələ sizə söylənəcək çoxlu sözüm var, amma indi bunlar ağliniza sığmaz. **13** Lakin O – həqiqət Ruhu gələndə sizə hər həqiqətə yol göstərəcək. Çünkü heç nəyi Özündən söyləməyəcək, nə eşidirsə, onu söyləyəcək və gələcəyi sizə bildirəcək. **14** O Məni izzətləndirəcək, çünkü Mənim olandan götürüb sizə bildirəcək. **15** Atanın hər nəyi varsa, Mənimdir. Buna görə də “Mənim olandan götürüb siza bildirəcək” söylədim. **16** Az bir müddətdən sonra Məni artıq görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra Məni yenə görəcəksiniz. **17** O vaxt ışanın bəzi şagirdləri bir-birinə dedilər: “Az bir müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz” və “çünki Atanın yanına gedirəm” sözlərinin mənası nədir?» **18** Öz aralarında soruşturdu-

«Söylədiyi “az bir müddət” nə deməkdir? Nə Ona bütün bəşər üzərində səlahiyyət verdin ki, dediyini anlamırıq». **19** İsa Ondan soruşmaq Ona verdiyin şəxslərin hamisəna əbədi həyat istədiklərini bilib onlara dedi: «“Az bir versin. (aiōnios g166) 3 Əbədi həyat da budur ki, müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az Səni – yeganə həqiqi Allahı və göndərdiyin bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz” İsa Məsihi tanışınlar. (aiōnios g166) 4 Mən yerinə sözüm barədəmi bir-birinizdən soruştursunuz? yetirməyi tapşırıdığın işi tamamlamaqla Səni **20** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: siz yer üzündə izzətləndirdim. **5** Ey Ata, dünya ağlayıb nalə çəkəcəksiniz, dünya isə sevinəcək; yaranmadan əvvəl Mən Sənin yanında olarkən siz kədərlənəcəksiniz, amma kədəriniz sevincə malik olduğum izzəti indi Mənə Öz yanında ver. dönəcək. **21** Qadın doğuş zamanı kədərlənər, **6** Dünyadan Mənə verdiyin adamlara Sənin adını çünkü vaxtı çatıb. Amma uşağı doğandan sonra aşkar etdim. Onlar Səninki idi. Sən onları Mənə dünyaya bir insan gətirməyinin sevincinə verdin və onlar Sənin sözüna riayət etdilər. **7** görə çəkdiyi ağrını yaddan çıxarar. **22** Beləcə indi də bilirlər ki, Mənə verdiyin bütün şeylər siz də indi kədərlisiniz. Lakin Mən sizi yenə Səndəndir. **8** Çünkü Mənə bildirdiyin sözləri görəcəyəm, onda ürəyiniz sevinəcək və heç onlara bildirdim, onlar da qəbul etdilər. Sənin kəs sevincinizi sizdən ala bilməyəcək. **23** O gün yanından çıxıb gəldiyimi əminliklə bildilər və Məndən heç nə soruşmayacaqsınız. Doğrusunu, Məni Sən göndərdiyinə inandılar. **9** Mənim doğrusunu sizə deyirəm: Mənim adımla Atadan onlar üçün xahişim var. Dünya üçün deyil, nə dilayırsınız, O sizə verəcək. **24** İndiyə qədər Mənə verdiyin kəslər üçün xahişim var, çünkü Mənim adımla heç nə diləmədiniz. Diləyin, onlar Səninkidir. **10** Mənim olan hər şey alacaqsınız, ta ki sevinciniz kamil olsun. **25** Sənindir, Sənin olanlar da Mənimdir və Mən Sizə bu şeyləri məsəllərlə söylədim. İndi elə onlarda izzətlənmişəm. **11** Mən artıq dünyada bir zaman galir ki, daha məsəllərlə sizinlə deyiləm, onlarsa dünyadadır və Mən Sənin danışmayacağam, amma Ata barədə sizə açıq yanına gəlirəm. Ey Müqəddəs Ata, onları Mənə danışacağam. **26** O gün siz Mənim adımla verdiyin adınlı qoru ki, Bizim kimi bir olsunlar. diləyəcəksiniz. Mən sizin barənizdə Atadan bir **12** Onlara birlikdə olduğum zaman onları Mənə şey xahiş edəcəyimi söyləmirəm. **27** Axi Ata Özü verdiyin adınlı qoruyurdum. Onları saxladım və sizi sevir, çünkü siz Məni sevdiniz və Mənim Müqəddəs Yazı yerinə yetsin deyə həlakə gedən Allahan yanından gəldiyimə inandınız. **28** Atanın adamdan başqa, onlardan heç biri həlak olmadı. yanından dünyaya gəldim, yenə dünyani tərk **13** İndi isə Sənin yanına gəlirəm. Dünyada edib Atanın yanına gedirəm». **29** Şagirdləri ikən bu sözləri söyləyirəm ki, Mənim sevincim dedi: «Budur, indi açıq danışırsan, heç bir onlarda kamil olsun. **14** Mən onlara Sənin sözünü məsəl söyləmirsən. **30** İndi anlayırıq ki, Sən hər verdim. Dünya isə onlara nifrat etdi, çünkü Mən şeyi bilirsən və heç kəsin Səndən soruşmasına dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan ehtiyacın yoxdur. Buna görə də Allahdan deyil. **15** Onları dünyadan götürməyi deyil, şər gəldiyinə inanırıq». **31** İsa onlara dedi: «İndi olandan qorumağı Səndən xahiş edirəm. **16** Mən inanırsınız mı? **32** Budur, hər birinizin dağlıb öz dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan evinə gedəcəyiniz və Məni tək qoyacağınız vaxt deyil. **17** Onları həqiqətlə təqdis et. Sənin sözün gəlir və artıq gəlib. Amma Mən tək deyiləm, həqiqətdir. **18** Sən Məni dünyaya göndərdiyin çünkü Ata Mənimlədir. **33** Məndə sülhünüz olsun kimi Mən də onları dünyaya göndərdim. **19** deyə bunları sizə söylədim. Dünyada əziyyətiniz Mən Özümü onların uğrunda təqdis edirəm ki, var, amma cəsarətli olun! Mən dünyaya qalib onlar da həqiqətlə təqdis olunsun. **20** Yalnız onlar üçün deyil, onların sözü ilə Mənə iman edənlər üçün də xahiş edirəm ki, **21** hamisi bir olsun. Ey Ata, Sən Məndə, Mən də Səndə olduğum kimi onlar da Bizdə olsun ki, dünya

17 İsa bunları söylədikdən sonra başını göye qaldırıb dedi: «Ey Ata, vaxt geldi; Öz Oğlunu izzətləndir ki, Oğul da Səni izzətləndirsin. **2** Sən

Sənin Məni göndərdiyinə inansın. **22** Mənə olan Qayafanın qayınatası idi. **14** Bu həmin verdiyin izzəti Mən də onlara verdim ki, Biz Qayafa idi ki, «bir Adamin xalq uğrunda ölməsi bir olduğumuz kimi onlar da bir olsun. **23** Mən yaxşıdır» deyə Yəhudi başçılarına məsləhət onlarda, Sən də Məndə olmaqla bütünlükə bir vermişdi. **15** Simon Peter və başqa bir şagird olsunlar ki, dünya Sənin Məni göndərdiyini, İsanın ardınca gedirdilər. Baş kahin həmin Məni sevdiyin kimi onları da sevdiyini bilsin. şagirdi tanıldığı üçün o, İsa ilə birlikdə baş **24** Ey Ata, istəyirəm ki, Mənə verdiyin şəxslər kahinin həyatınə girdi. **16** Peter isə bayırda də Mənim olduğum yerdə Mənimlə birlikdə qapının yanında durmuşdu. O vaxt baş kahinin olub Mənim izzətimi görənlər. Bu izzəti dünya tanıldığı bu şagird bayırə çıxıb qapıcı qızla yaranmazdan əvvəl Məni sevdiyin üçün Mənə danışdı və Peteri içəri gətirdi. **17** Bu arada qapıçı verdin. **25** Ey ədalətli Ata, dünya Səni tanımadı, qız Peterdən soruşdu: «Yoxsa sən də bu Adamin Mənsə Səni tanıdım, bunlar da Sənin Məni şagirdlərindənsən?» O isə «xeyr, deyiləm» dedi. göndərdiyini bildilər. **26** Sənin adını onlara **18** Soyuq olduğu üçün qullar və mühafizəçilər bildirdim və yənə bildirəcəyəm ki, Sənin Mənə orada ocaq qalamışdır və ətrafında dayanıb bəslədiyin məhəbbət onlarda olsun, Mən də isinirdilər. Peter də onlarla yanaşı dayanıb isinirdi. **19** O vaxt baş kahin İsadan şagirdləri və təlimi barədə soruşdu. **20** İsa ona cavab verdi: «Mən dünyaya açıq söyləmişəm, Yəhudilərin hamisının toplaşdıqları sinaqoqlarda və məbəddə həmişə talim öyrədirdim, Mən heç nəyi gizli söyləməmişəm. **21** Niyə Məndən soruşursan? Nə dediyimi eşidən adamlardan soruş. Axi onlar Mənim söylədiyim şəyərə bilirlər». **22** İsa bu sözləri söyləyəndən sonra orada duran mühafizəçilərdən biri «Baş kahinə beləmi cavab verirsən?» deyib Ona bir sillə vurdu. **23** İsa ona cavab verdi: «Əgər haqsız danışdımsa, haqsız olduğunu sübut et. Əgər doğru dediməsə, onda Məni nə üçün vurursan?» **24** Xanan Onu əl-qolu bağlı halda baş kahin Qayafanın yanına göndərdi. **25** Simon Peter bayırda durub isinirdi. Ondan soruştular: «Yoxsa sən də Onun şagirdlərindənsən?» O inkar edib «xeyr, deyiləm» söylədi. **26** Baş kahinin qullarından biri Peterin vurub qulağını kəsdiyi adının qohumu idi. Həmin quş «Səni bağçada Onunla birlikdə görmədimmi?» deyə Peterdən soruşdu. **27** Peter yənə inkar etdi. Həmin anda xoruz banladı. **28** Sonra Yəhudi başçıları İsanı Qayafanın yanından vali sarayına apardılar. Səhər açılırdı. Amma özləri vali sarayına girmədilər ki, murdar olmasınlar və Pasxa yeməyini yeyə bilsinlər. **29** Ona görə də Pilat bayırə, onların yanına çıxıb dedi: «Bu Adamı nədə ittihəm edirsiniz?» **30** Onlar Pilata cavab verdilər: «Əgər bu

18 İsa bunları söylədikdən sonra şagirdləri ilə birgə çıxıb Qidron vadisinin o biri tayına keçdi. Orada bir bağça var idi. İsa və şagirdləri oraya girdilər. **2** Ona xəyanət edən Yəhuda da bu yeri tanıyordu, çünkü İsa tez-tez şagirdləri ilə orada yiğişirdi. **3** Beləcə Yəhuda bir alay əsgərlə başçı kahinlərin və fariseylərin göndərdiyi bəzi mühafizəçiləri götürüb çıraqlar, məşallər və silahlarla oraya gəldi. **4** İsa başına geləcək hər şeyi bildiyi üçün qabağa çıxdı və «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. **5** Ona cavab verdilər: «Nazaretlı İsanı». İsa onlara «Mənəm» dedi. Ona xəyanət edən Yəhuda da onlarla yanaşı idi. **6** İsa onlara «Mənəm» deyəndə geri çəkilər yera qapandılar. **7** Onda yənə «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. Onlar da «Nazaretlı İsanı» dedilər. **8** İsa cavab verdi: «Sizə dedim ki, Mənəm. Əgər Məni axtarırsınızsa, yanımızdakuları buraxın getsinlər». **9** Bunu etdi ki, əvvəlcə dediyi «Mənə verdiyin şəxslərin heç birini halak olmağa qoymadım» sözü yerine yetsin. **10** Simon Peterin yanında qılinc var idi. Onu çəkib baş kahinin qulunu vuraraq sağ qulağını kəsdi. O qulun adı Məlik idi. **11** Onda İsa Peterə dedi: «Qılinci qınına qoy! Atanın Mənə verdiyi kasanı içməyimmi?» **12** Beləcə minbaşı ilə alay və Yəhudi başçılarının mühafizəçiləri İsanı tutub əl-qolunu bağladılar. **13** Onu əvvəlcə Xananın yanına apardılar, çünkü Xanan o il baş kahin

Adam cinayətkar olmasaydı, Onu sənə təslim Pilat onlara dedi: «Onu özünüz götürüb çarmixa etməzdik». **31** Pilat onlara dedi: «Onu siz çəkin, çünkü mən Onda bir təqsir görmürəm», götürüb öz Qanunuñuza görə mühakimə edin». **7** Yəhudilər ona cavab verdilər: «Bizim bir Yəhudi başçıları Pilata dedi: «Bizim heç kəsi qanunumuz var, bu qanuna görə O ölməlidir, edam etməyə icazəmiz yoxdur». **32** Onlar belə çünkü Özünü Allahın Oğlu adlandırır». **8** dedilər ki, İsanın necə bir ölümlə ölçəcəyinə Pilat bu sözü eşidəndə daha da qorxdu. **9** işarə edərək söylədiyi söz yerinə yetsin. **33** Yenə vali sarayına girib İsadan soruşdu: «Sən Pilat yenə vali sarayına girdi, İsanı çağırıb haradansan?» Amma İsa ona cavab vermədi. Ona dedi: «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmى?» **10** Pilat Ona dedi: «Mənəməi cavab vermirən? **34** İsa cavab verdi: «Sən bunu özündənmi Bilmirən ki, Səni azad etməyə yaxud çarmixa söyləyirən, yoxsa başqaları sənə Mənim çəkməyə səlahiyyətim var?» **11** İsa ona cavab barəmdə danişdilar?» **35** Pilat dedi: «Məgər mən verdi: «Əgər sənə yuxarıdan verilməsəydi, Yəhudiyəm? Səni Öz millətin və başçı kahinlər Mənim üzərimdə heç bir səlahiyyətin olmazdı. mənə təslim etdi. Söylə, nə etmisən?» **36** İsa Buna görə də Məni sənə təslim edənin günü həvəsini cavab verdi: «Mənim Padşahlığım bu dünyadan daha böyükdür». **12** Bundan sonra Pilat Onu azad deyil. Əgər Mənim Padşahlığım bu dünyadan etməyə çalışdı, ancaq Yəhudilər bağırıb dedilər: olsayıdı, xidmətçilərim Yəhudi başçılarına təslim «Əgər bu Adamı azad etsən, qeyserin dostu edilməməyim üçün döyüşərdi, amma indi deyilsən. Kim özünü padşah elan edirsə, qeyserə Mənim Padşahlığım buradan deyil». **37** Pilat qarşı çıxmış olur». **13** Pilat bu sözü eşitdikdə ona dedi: «Demək, Sən Padşahsan?» İsa cavab İsanı bayırə apardı və ibranicə Qabbata, yəni Daş verdi: «Sənin dediyin kimi Mən Padşaham. Mən döşəmə deyilən yerdə hökm kürsüsüne oturdu. Həqiqət barədə şəhadət etmək üçün doğulub **14** Pasxaya hazırlıq günü idi. Altıncı saat radələri dünyaya gəldim. Həqiqətdən olan hər kəs idi. Pilat Yəhudilərə «Padşahınız budur!» dedi. Mənim səsimə qulaq asar». **38** Pilat Ona «Həqiqət **15** Amma onlar «Yox, rədd olsun, rədd olsun! nədir?» dedi. Bunu deyəndən sonra yənə bayırə, Onu çarmixa çəkl!» deyə bağırdı. Pilat onlardan Yəhudilərin yanına çıxb onlara dedi: «Mən soruşdu: «Padşahınızı çarmixa çəkim?» Başçı Onda heç bir təqsir görmürəm. **39** Axi sizdə kahinlər cavab verdilər: «Qeyserdən başqa bir adətdir ki, Pasxa zamanı mən sizin üçün padşahımız yoxdur!» **16** Onda Pilat İsanı çarmixa bir nəfəri azad edirəm. İndi istəyirsinzsə, sizin çəkilmək üçün onlara təslim etdi. Əsgərlər üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» **40** İsanı götürüb apardılar. **17** İsa çarmixını Özü Bunun cavabında onlar yənə bağırib dedi: «Bu daşıyaraq ibranicə Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adımı yox, Barabbani azad et!» Barabba isə bir adlanan yerə çıxdı. **18** Orada Onu və başqa iki nəfəri çarmixa çəkdilər: biri İsanın sağında, o biri isə solunda idi, İsa da ortada idi. **19** Pilat bir lövhə yazıb onu çarmixin üstündə asıldı. Orada belə yazılmışdı: «Yəhudilərin Padşahi Nazaretlı İsa». **20** Yəhudilərin bir çoxu bu lövhəni oxudu, çünkü İsanın çarmixa çəkildiyi yer şəhərə yaxın idi və lövhədə ibranicə, latinca və yunanca yazılmışdı. **21** Bunu görüb Yəhudi başçı kahinləri Pilata dedilər: ««Yəhudilərin Padşahi» yox, “Özünü Yəhudilərin Padşahı adlandıran” yax». **22** Pilat cavab verdi: «Nə yazdım, yazdım». **23** Əsgərlər İsanı çarmixa çəkdikləri zaman Onun paltarlarını götürüb hər əsgər üçün bir pay olmaqla dörd hissəyə

19 Onda Pilat İsanı aparıb qamçılatdı. **2** Əsgərlər də tikandan bir tac höriüb Onun başına qoydular və Ona tünd qırmızı paltar geyindirdilər. **3** Onlar İsanın yanına gəlib «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyirdilər və Ona şillə vururdular. **4** Pilat yənə bayırə çıxb Yəhudilərə dedi: «Budur, Onu bayırə, sizin yanınıza gətirirəm ki, Onda bir təqsir görmədiyimi biləsiniz». **5** O zaman İsa başında tikandan tac, əynində tünd qırmızı paltar bayırə çıxdı. Pilat onlara dedi: «O Adam budur!» **6** Başçı kahinlər və mühafizəçilər Onu gördükdə «Çarmixa çək, çarmixa çəkl!» deyə bağırdılar.

böldülər. Tikişsiz və başdan-ayağa toxunma olan köynəyini götürdüülər. **24** Onlar bir-birinə dedilər: «Bunu cırmayaq, püşk ataq, görək kimin olur». bezlərə sarıldılar. **41** İsanın çarmixa çəkildiyi Müqəddəs Yazidəki «Aralarında paltarlarımı yerdə bir bağça, bu bağçanın içində də hələ heç bölüşdüdlər, Geyimim üçün püşk atdlar» kəsin qoyulmadığı təzə bir qəbir var idi. **42** Qəbir sözü yerinə yetsin deyə əsgərlər bunu etdlər. yaxında olduğuna görə İsanın cəsədini oraya **25** İsanın çarmixı yanında anası, anasının bacısı, qoydular, çünki o gün Yəhudilərin Hazırlıq Klopanın arvadı Məryəm və Məcdəlli Məryəm günü idi.

dayanmışdı. **26** İsa anasını və onun yanında Öz sevimli şagirdinin dayandığını gördükə anasına dedi: «Ana, bu sənin oglundur!» **27** Sonra isə şagirdə dedi: «Bu da sənin anandır!» Həmin andan sonra şagird onu öz evinə apardı. **28** Daha sonra İsa hər şeyin artıq tamam olduğunu bilərk Müqəddəs Yazı tam yerinə yetsin deyə «Susadım!» dedi. **29** Orada şərab sirkəsi ilə dolu bir qab qoyulmuşdu. Bir süngəri şərab sirkəsinə batıraraq züfaya taxıb İsanın ağızına yaxınlaşdırıldılar. **30** İsa şərab sirkəsini daddı. Sonra «tamam oldu» dedi və başını əyib ruhunu tapşırıldı. **31** Hazırlıq günü olduğuna görə Yəhudi başçıları Pilatdan çarmixa çəkilənlərin baldırlarının qırılmasını və cəsədlərin götürülməsini xahiş etdlər. Onlar cəsədlərin Şənbə günü çarmixda qalmasını istəmirdilər, çünki o Şənbə günü böyük bir bayram idi. **32** Onda əsgərlər gəlib əvvəl İsa ilə çarmixa çəkilən bir adamın, sonra isə o biri adamın baldırlarını qrdılar. **33** İsanın yanına gələndə isə Onun artıq öldütünü görüb baldırlarını qırmadılar. **34** Amma əsgərlərdən biri Onun böyrünü nizə ilə deşdi, o anda oradan qan və su axdı. **35** Bunu görən adam özü şəhadət edir və onun şəhadəti doğrudur, sizin də iman etməyiniz üçün həqiqəti söylədiyini bilir. **36** Bunlar ona görə oldu ki, Müqəddəs Yazidəki «Onun bir sümüyü də qırılmayacaq» sözü yerinə yetsin. **37** Yenə başqa bir Yazida «bədənnini deşdikləri Şəxsə baxacaqlar» deyilir. **38** Bundan sonra Arimateyalı Yusif Pilatdan İsanın cəsədini götürməyi xahiş etdi. Yusif İsanın şagirdi idi, amma Yəhudi başçılarından qorxduğu üçün bunu gizli saxlayırdı. Pilat ona izin verdi və Yusif gəlib İsanın cəsədini götürdü. **39** Vaxtı ilə geca ikən İsanın yanına gələn Nikodim də gəlib yüz litraya qədər qarışq mirra və əzvay

gətirdi. **40** İsanın cəsədini götürüb Yəhudilərin ikən Məcdəlli Məryəm qəbirin yanına gəldi. O gördü ki, das qəbirin ağızından götürülb. **2** Onda qaçıb Şimon Peterlə İsanın sevimliyi olan o biri şagirdin yanına gəldi və onlara dedi: «Rəbbi qəbirdən aparıblar və hara qoyulduğunu bilmirik». **3** Peterlə o biri şagird bayır çıxıb qəbirə tərəf getdilər. **4** İkişi birgə qaçırdı, amma o biri şagird Peterdən daha cəld qaçıdı və qabaqca qəbirə o çatdı. **5** Əyilib içəri baxdı və kətan bezlərin düşüb-qaldığını gördü, ancaq içəri girmədi. **6** O vaxt onun ardınca Şimon Peter də gəlib qəbirə girdi. O, düşüb-qalan kətan bezləri **7** və İsanın başına qoyulmuş dəsmalı gördü. Dəsmal kətan bezlərin yanında deyil, başqa bir yerdə bükülü qalmışdı. **8** Onda qəbirin yanna qabaqca gələn o biri şagird də içəri girib bunları gördü və iman etdi. **9** Çünki onlar İsanın mütləq ölürlər arasından diriləcəyini bildirən Müqəddəs Yazını hələ anlamırdılar. **10** Beləcə şagirdlər yenə evlərinə qayıtdılar. **11** Məryəm isə ağlayaraq qəbirin bayırında dayanmışdı. Ağlaya-ağlaya əyilib qəbirin içində baxdı. **12** Orada ağ paltar geymiş iki mələk gördü: biri İsanın cəsədinin qoyulduğu yerin başında, o biri isə ayağında oturmuşdu. **13** Onlar Məryəmdən «Ey qadın, niyə ağlayırsan?» deyə soruşdu. Məryəm də onlara dedi: «Rəbbimi qəbirdən aparıblar və hara qoyduqlarını bilmirəm». **14** Bunu deyəndən sonra arxaya dönüb İsanın orada dayandığını gördü, amma Onun İsa olduğunu bilmədi. **15** İsa ondan soruşdu: «Ey qadın, niyə ağlayırsan? Kimi axtarırsan?» Məryəm Onun bağban olduğunu güman edərək dedi: «Ağ, əgər Onu Sən aparmısansa, hara qoyduğunu mənə söylə, mən də Onu götürürüm». **16** İsa ona «Məryəm!» dedi. O də dönüb İsaya ibranicə «Rabbuni!» dedi. «Rabbuni» «Müəllim» deməkdir. **17** İsa ona

dedi: «Mənə toxunma, çünkü Mən hələ Atanın Qalileyanın Qana kəndindən olan Natanael, yanına qalxmamışam. Amma qardaşlarımın Zavdayın oğulları və Onun başqa iki şagirdi yanına gedib onlara söylə: Öz Atamın – sizin birlikdə idi. 3 Simon Peter onlara «balıq Atanızın, Öz Allahımın – sizin Allahınızın yanına ovuna gedirəm» dedi. O birilər də ona «biz də qalxıram». 18 Məcdəlli Məryəm şagirdlərin səninlə gedirik» dedilər. Onlar gedib qayığa yanına gəldi, onlara «Rəbbi görmüşəml» deyib mindilər, amma o gecə bir şey tutma bilmədilər. 4 onun özünə bunları söylədiyini bildirdi. 19 O Günəş doğarkən İsa sahildə dayanmışdı, amma gün – həftənin ilk günü axşam çəngi Yəhudi şagirdlər Onun İsa olduğunu bilmədilər. 5 başçularından qorxduqları üçün şagirdlərin İsa onlara dedi: «Uşaqlar, yeməyə bir şey olduqları yerin qapıları bağlı olsa da, İsa içəri tutmusunuzmu?» Ona «xeyr» deyə cavab girdi. O ortada durub onlara «Sizə salam olsun!» verdilər. 6 İsa yenə dedi: «Toru qayığın sağ dedi. 20 Bunu söyləyib onlara əllərini və böyrünü tərəfinə atın, orada tapacaqsınız». Eləcə də göstərdi. Şagirdlər də Rəbbi görüb sevindilər. atdlar və o qədər balıq tutdular ki, toru çəkə 21 İsa yenə onlara dedi: «Sizə salam olsun! Ata bilmirdilər. 7 Onda İsanın sevimli şagirdi Peterə Məni göndərdiyi kimi Mən də sizi göndərirəm». «Bu, Rəbdır» söylədi. Simon Peter Onun Rəbb 22 Bunu söylədikdən sonra onların üzərinə olduğunu eşidən kimi əynindən çıxartdığı üst üfürərək dedi: «Müqəddəs Ruhu alın! 23 Kimin paltarına bürünüb gölə atıldı. 8 O biri şagirdlər günahlarını bağışlasanız, bağışlanır, kimin isə balıq torunu çəkə-çəkə qayıqda gəldilər, günahlarını bağışlamasınız, bağışlanmamış çünkü sahildə uzaq deyildilər, cəmi iki yüz qulac qalır». 24 Lakin On iki şagirddən biri «Əkiz» məsafədə idilər. 9 Onlar quruya çıxanda orada adlanan Tomas İsa galəndə onların yanında közərmiş ocağı, onun üzərinə qoyulmuş balığı və deyildi. 25 O biri şagirdlər Tomasa «Rəbbi yanında olan çörəyi gördülər. 10 İsa onlara dedi: gördük» deyəndə onlara söylədi: «Əgər Onun «İndi tutduğunuz balıqlardan getirin». 11 Simon əllərində mixlərin açıldığı yaraları görməsəm, Peter qayığa minib yüz əlli üç böyük balıqla mixlərin yerinə barmağımı toxunmasam, dolu toru quruya çəkdi. Balıq lap çox olsa da, böyrünə də elimi qoymasam, buna heç tor yırtılmadı. 12 İsa onlara dedi: «Gəlin, səhər inanmaram». 26 Səkkiz gündən sonra İsanın yeməyi yeyin». Şagirdlərdən heç biri Ondan şagirdləri yenə otaqda toplaşanda Tomas da «Sən kimsən?» deyə soruşmağa cəsarət etmirdi, onların yanında idi. Qapılar bağlı olsa da, çünkü Onun Rəbb olduğunu bilirdilər. 13 İsa İsa içəri girdi. O ortada durub «Sizə salam gəlib çörəyi götürdü və onlara verdi, eləcə balığı olsun!» dedi. 27 Bundan sonra Tomasa söylədi: da verdi. 14 İsa ölürlər arasından dirildikdən «Barmağını buraya uzat, əllərimə bax, əlini sonra artıq üçüncü dəfə idi ki, şagirdlərə də uzat, böyrüma qoy. İmansız olma, imanlı görünürdü. 15 Səhər yeməyindən sonra İsa ol!» 28 Tomas cavab verib Ona «Ya Rəbbim! Simon Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Simon, və Allahım!» dedi. 29 İsa ona dedi: «Sən Məni Məni bunlardan çox sevirsənmi?» Peter ona gördüğün üçünüm iman etdin? Görmədən iman dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». edənlər nə bəxtiyardır!» 30 İsa şagirdlərinin İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə». 16 İkinci gözü öündə bir çox başqa əlamətlər də göstərdi dəfə yenə Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Simon, ki, bu kitabda yazılmayıb. 31 Amma buradakılar Məni sevirsənmi?» O da İsaya dedi: «Bəli, ya onun üçün yazılıb ki, siz İsanın Məsih – Allahın Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: Oğlu olduğuna inanasınız və iman edərək Onun «Quzularımı otar». 17 Üçüncü dəfə Peterə dedi: adı ilə həyata malik olasınız.

«Ey Yəhya oğlu Simon, Məni sevirsənmi?» Peter üçüncü dəfə İsanın ona «Məni sevirsənmi?» sualını verməyinə kədərləndi və Ona dedi: «Ya Rəbb, Sən hər şeyi bilirsən, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə. 18

21 Bu hadisələrdən sonra İsa Tiberiya gölünün kənarında yenə şagirdlərə göründü. Bu belə oldu: 2 Simon Peter, «Əkiz» adlanan Tomas,

Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: cavan olanda qurşağıını özün bağlayıb istədiyin yerə gedərdin, amma qocalanda əllərini uzadacaqsan və başqası sənin qurşağıını bağlayıb istəmədiyin yerə aparacaq». **19** İsa bunu ona görə söylədi ki, Peterin necə öz ölümü vasitəsilə Allahı izzətləndirəcəyinə işarə etsin. Bunu söylədikdən sonra ona «ardımcı gəl» dedi. **20** Peter də arxaya dönüb İsanın sevimli şagirdinin onların ardınca gəldiyini gördü. Bu həmin şagird idi ki, axşam yeməyi zamanı İsanın sinəsinə əyilib «Ya Rəbb, Sənə xəyanət edəcək adam kimdir?» demişdi. **21** Peter bu şagirdi görüb İsaya dedi: «Ya Rəbb, bəs o necə olacaq?» **22** İsa ona dedi: «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə? Sən ardımcı gəl». **23** Beləcə o şagirdin ölməyəcəyi barədə imanlı bacı-qardaşlar arasında söz yayıldı. Amma İsa onun ölməyəcəyini deməmişdi, sadəcə olaraq «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə?» demişdi. **24** Bu hadisələrə şəhadət edərək bunları yazan həmin şagirddir. Biz də bilirik ki, onun şəhadəti etibarlıdır. **25** İsanın etdiyi çoxlu başqa şeylər də var. Əgər bunlar da bir-bir yazılsaydı, fikrimcə, yazılın kitablar heç dünyaya siğmazdı.

Mən müqəddəs şəhərin - yeni Yeruşəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. Taxtdan belə deyən uca bir səs eşitdim:

«Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən salacaq;
onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq aralarında yaşayacaq.

Vəhy 21:2-3

Vəhy

19

Bundan sonra göydə böyük bir kütlənin səsinə bənzər uca bir səs eşitdim. Onlar deyirdi: «Halleluya! Xilas, izzət və qüdrət Allahımıza məxsusdur! 2 Çünkü Onun hökməti Həqiqi və ədalətlidir. O, əxlaqsızlığı ilə yer üzünü azdırın. Böyük fahişəni mühakimə etdi, Öz qullarının qanının qisasını Ondan aldı». 3 Onlar dedi: «Halleluya! Fahişədən çıxan tüstü əbədi olaraq yüksəlir». (aiən g165) 4 Onda iyirmi dörd ağsaqqal və dörd canlı məxlüq yerə qapanaraq taxtda oturan Allaha səcdə edib dedi: «Amin! Halleluya!» 5 Taxtdan da belə bir səs gəldi: «Ey Onun bütün qulları, Böyükdən kiçiyyə qədər Ondan qorxanlar, Allahımızı mədh edin!» 6 Mən böyük bir kütlənin, gur suların və güclü göy gurultusunun səsinə bənzər bir səs də eşitdim. Bu səs deyirdi: «Halleluya! Çünkü Külli-İxtiyar Rəbb Allahımız Padşahlıq taxtına çıxdı! 7 Gəlin sevinib şad olaq, Onu izzətləndirək! Çünkü Quzunun toyu başlayır. Gəlini özünü hazırlayıb; 8 Geyinmək üçün ona Təmiz, parlaq və incə kətan verildi». İncə kətan müqəddəslərin saleh əməllərinin rəmziidir. 9 Onda mələk mənə dedi: «Yaz: Quzunun toy ziyafətinə dəvət olunanlar nə bəxtiyardır!» Yenə də mənə dedi: «Bunlar Allahın həqiqi sözləridir». 10 Mən ona səcdə etmək üçün ayaqlarına düşdüm. Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən də səninlə və İsa barədə şəhadət edən qardaşlarını birgə Allahın quluyam. Allaha səcdə et. Çünkü İsanın şəhadəti peyğəmbərlərə ilham verir». 11 Mən gördüm ki, göy yarılıb və orada bir ağ at var. Onun belində oturan Süvari Sadiq və Haqq adlanır və ədalətlə hökm çıxararaq döyüşür. 12 Onun gözləri odlu alovə bənzəyir. Başında çoxlu sayıda kiçik tac var və üzərində Özündən başqa heç kəsin bilmədiyi bir ad yazılıb. 13 O, qana batmış bir paltar geyinib və Onun adı Allahın Kəlamıdır. 14 Göydə olan ordular ağ, təmiz və incə kətan geyinərək ağ atlarının belində Onun ardınca gedirdi. 15 Onun ağızından millətlərə zərbə vurmaq üçün iti bir qılinc çıxır. O, «dəmir əsa ilə onlara aqalıq edəcək». Külli-İxtiyar Allahın şiddetli qəzəb şərabının

hazırlığı üzümsixanı Özü tapdalayacaq. 16

Onun paltarının və budunun üstündə bu ad yazılıb: «Padşahların Padşahı və ağaların Ağası».

17 Gündə dayanan bir mələyi də gördüm. O, uca səslə nida edib göyün ortasında uçan bütün

quşlara dedi: «Allahın böyük ziyafətinə galin.

Bir yerə yığılın ki, 18 padşahların, sərkərdələrin,

igidlərin ətini, atların və bellərində oturan

atlıların ətini, azadların və qulların, böyük

və kiçiklərin hamısının ətini yeyəsiniz». 19

Mən gördüm ki, vəhşi heyvan, yer üzünün

padşahları və onların orduları atın belində

oturan Süvari ilə və Onun qoşunu ilə döyüsməyə

toplışib. 20 Vəhşi heyvan yaxalandı; onun

önündə əlamətlər göstərmış, bunlarla onun

damğasını qəbul edib surətinə səcdə edənləri

aldatmış yalançı peyğəmbər də yaxalandı. Hər

ikisi diri-dirili kükürdlə yanan od gölüna atıldı.

(Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Başqaları isə atın belində

oturan Süvarinin ağızından çıxan qılıncla hələk

oldu. Bütün quşlar da onların ətini yeyib doydu.

20 Mən göydən enən bir mələyi gördüm.

Onun əlində dibsiz dərinliyin açarı və

böyük bir zəncir var idi. (Abysos g12) 2 O, ejdahani

- iblis və Şeytan deyilən o qədim ilanı tutub min il müddətinə zəncirlədi. 3 Onu dibsiz dərinliyə

atdı və qapısını bağlayıb möhürlədi ki, min il

bitənə qədər millətləri daha aldada bilməsin.

Bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad

edilməlidir. (Abysos g12) 4 Taxtları və onların

üzərində oturanları da gördüm. Onlara hökm

etmək ixtiyarı verildi. İsa barədə şəhadət və

Allahın kələmi uğrunda boynu vurulmuş canları

da gördüm. Vəhşi heyvana və onun surətinə

səcdə etməyib alınlarına və əllərinə damşanı

qəbul etməmişdilər. Onlar dirilib Məsihələ birgə

min il padşahlıq etdi. 5 Bu, birinci dirilmədir.

Qalan ölülsə min il bitməyinə dirilmədi. 6

Birinci dirilmədə iştirak edənlər bəxtiyar və

müqəddəsdir. İkinci ölümün onlar üzərində

səlahiyyəti yoxdur. Əksinə, onlar Allahın və

Məsihin kahinləri olub Onunla birgə min il

padşahlıq edəcək. 7 Min il bitəndən sonra

Şeytan atıldığı zindandan azad ediləcək. 8

Oradan çıxacaq ki, yer üzünün dörd tərəfində

olan millətləri - Qoq və Maqoq aldadıb döyüşə

toplusin; onların sayı dəniz qumu qədər çoxdur. **9** Onlar yer üzünün hər tərəfinə hücum edib müqəddəslərin düşərgəsini və sevimli şəhəri, mühəsirəyə alıdlar. Lakin göydən od düşüb onları yandırıb-yaxdı. **10** Onları aldadan iblis də vəhşi heyvanın və yalançı peyğəmbərin atıldığı yerə - odlu kükürd gölünə atıldı. Bunlar gecə gündüz, əbədi olaraq işgəncə çakəcək. (*aiən g165, Limnə Pyr g3041 g4442*) **11** Böyük ağ taxt və onun dağın başına apardı. Oradan mənə göydən, üstündə Oturəni gördüm. Yer və göy Onun Allahın yanından enən müqəddəs şəhəri, öündən qaçdı və onlara yer tapılmadı. **12** Yerusəlimi göstərdi. **13** Allahın ehtişamı orada Mən gördüm ki, böyükdən kiçiə qədər ölüler idi; oradakı işıq ən qiymətli daş - bülür yəşəm taxtin öündə dayanıb. Kitablar açıldı və həyat daşı kimi parıldayırdı. **12** Oranın böyük və uca kitabı olan başqa bir kitab da açıldı. Ölüler divarı, on iki darvazası var idi. Darvazalarda kitablarda yazılınlara əsasən öz əməllərinə görə on iki məlek durmuşdu. Darvazaların üstündə mühəkimə olundu. **13** Dəniz öz içində olan ölüleri, ölüm və ölürlər diyarı da öz qoynunda olan ölüleri təslim etdi. Hər biri öz əməlinə görə mühəkimə olundu. (*Hadəs g86*) **14** Ölüm və ölürlər diyarı odlu gölə atıldı. Bu odlu göl ikinci ölümüdür. (*Hadəs g86, Limnə Pyr g3041 g4442*) **15** Kimin adı həyat kitabına yazılmayıbsa, o, odlu gölə atıldı. (*Limnə Pyr g3041 g4442*)

21 Mən yeni bir göy və yeni bir yer gördüm.

Cünti əvvəlki yerlə əvvəlki göy keçib getmişdi, dəniz də artıq yox idi. **2** Mən müqəddəs şəhərin - yeni Yerusəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. **3** Taxtdan belə deyən uca bir səs eştidim: «Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən salacaq; onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq aralarında yaşayacaq. **4** Allah onların bütün göz yaşlarını sıləcək. Artıq ölüm olmayacaq. Yas, naşə və ağrı bir daha olmayacaq. Cünti əvvəlki şeylər keçib getdi». **5** Taxtda Oturan dedi: «Budur, Mən hər şeyi yenidən qururam». Yenə dedi: «Yaz, cünti bu sözlər etibarlı və həqiqidir». **6** O mənə dedi: «Tamam oldu! Alfa və Omeqa, Başlangıç və Axır Mənəm. Mən susayana həyat suyunun qaynağından müftə su verəcəyəm. **7** Qalib gələn bunları ırs alacaq; “Mən ona Allah, o isə Mənə oğul olacaq”. **8** Qorxaqların, imansızların, iyrəncərin,

qatillərin, əxlaqsızların, sehrbazların, bütərəstlərin və bütün yalançıların aqibəti isə od və kükürdə yanan göldə olacaq; bu, ikinci ölümüdür». (*Limnə Pyr g3041 g4442*) **9** Son yeddi bəla ilə dolu yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danişaraq dedi: «Gəl, mən sənə Quzunun arvadı olacaq gəlini göstərim». **10** O məni Ruhda böyük və uca bir İsrailin on iki qəbiləsinin adı həkk olunmuşdu. **13** Şərqdə üç darvaza, şimalda üç darvaza, cənubda üç darvaza və qərbədə üç darvaza var idi. **14** Şəhər divarının on iki təməli var idi və təməllərin üstündə Quzunun On İki həvarisinin adı var idi. **15** Mənimlə danişan mələyin əlində şəhəri, oranın darvazalarını və divarını ölçmək üçün bir qızıl ölçü qamışı var idi. **16** Şəhər dördbucaqlı şəklində idi və oranın uzunluğu enina bərabərdir. Mələk qamışla şəhəri ölçüdü: oranın uzunluğu, eni və hündürlüyü bərabər olub 12 000 stadi idi. **17** O, şəhərin divarını da ölçüdü: onun hündürlüyü mələyin istifadə etdiyi insan ölçüsünə görə 144 qulac idi. **18** Divar yəşəm daşından tikilmişdi, şəhər isə şəffaf şüşəyə bənzər saf qızıldan idi. **19** Şəhər divarının təməlləri hər cür qiymətli daşla - birinci təməl yəşəmlə, ikinci göy yaqutla, üçüncüsü əqiqlə, dördüncüsü zümrüdlə, **20** beşinci damarlı əqiqlə, altıncısı qırmızı əqiqlə, yeddinciisi sarı yaqutla, səkkizinciisi berillə, doqquzuncusu topazla, onuncusu zəbərcədlə, on birincisi sirkonla, on ikincisi ametistlə bəzədilmişdi. **21** On iki darvaza on iki mirvari ididi, hər darvaza bir mirvari iden düzəldilmişdi. Şəhərin baş küçəsi isə şüşə kimi şəffaf olan xalis qızıldan idi. **22** Mən orada məbəd görmədim, cünti oranın məbədi Külli-İxtiyar Rəbb Allah və Quzudur. **23** Şəhərin işıqlanması üçün nə günəşə, nə də aya ehtiyacı var, cünti Allahın ehtişamı oranı işıqlandırır, Quzu da oranın çıraqıdır. **24**

Millətlər şəhərin işığında gəzəcək, yer üzünün həyat ağacından yeməyə icazələri olacaq, padşahları cah-calalını oraya gətirəcək. **25** darvazalardan keçib şəhərə girəcəklər. **15** it Oranın darvazaları gündüz heç bağlanmayacaq, kimi murdarlar, sehrbazlar, əxlaqsızlar, qatillər, orada gecə olmayacaq. **26** Millətlərin cah-calal bütürəstərlər və yalanı sevib danişan hər kəssə və şərəfi oraya gətiriləcək. **27** Oraya murdar kənarda qalacaq. **16** Yenə deyir: «Mən İsa Öz olan heç bir şey, iyrənc iş görən və yalan mələyimi göndərdim ki, cəmiyyətlərə aid olan danişan heç kim əsla girməyəcək, yalnız adları bu şəhadəti sizə versin. Mən Davudun Kökü və Quzunun həyat kitabına yazılınlar girəcək.

22 Mələk mənə həyat suyu axan çayı göstərdi.

Bu çay büllur kimi parlaq olub Allahın və Quzunun taxtından çıxır **2** və şəhərin baş küçəsinin ortasından axırdı. Çayın hər iki tayında on iki cür meyvə gətirən həyat ağacı var idi. O ağaç hər ay meyvə gətirir. Onun yarpaqları millətlərə şəfa vermək üçündür. **3** Daha lənətlənən heç bir şey olmayıacaq. Allahın və Quzunun taxtı orada olacaq və qulları Ona ibadət edəcək. **4** Onlar Onun üzünü görəcək, alınlarında Onun adını daşıyacaqlar. **5** Artıq gecə olmayıacaq, heç kəsin çraqla və günəş işığına ehtiyacı olmayıacaq. Çünkü Rəbb Allah onlara işiq verəcək və onlar əbədi olaraq padşahlıq edəcək. (aiən **g165**) **6** Mələk mənə dedi: «Bu sözlər etibarlı və həqiqidir. Peyğəmbərlərin ruhlarına ilham verən Rəbb Allah mələyini göndərib ki, Öz qullarına tezliklə baş verməli hadisələri göstərsin». **7** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm! Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərinə riayət edən kəs nə bəxtiyardır!» **8** Mən Yəhya bunları eşitdim və gördüm. Eşidib gördükdə bunları mənə göstərən mələyə səcdə etmək üçün onun ayaqlarına düşdüm. **9** Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən səninlə, peyğəmbər qardaşlarınla və bu kitabın sözlərinə riayət edənlərlə birgə Allah quluyam. Allaha səcdə et». **10** Yenə də mənə dedi: «Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini möhürləmə, çünkü vaxt yaxındır. **11** Haqsızlıq edən qoy daha da haqsızlıq etsin. Murdar olan daha da murdarlansın. Saleh olansa qoy daha da saleh işlər görsün. Müqəddəs olan daha da müqəddəs olsun». **12** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm. Verəcəyim mükafat Mənimlədir və hər kəsə öz əməlinə görə əvəz verəcəyəm. **13** Alfa və Omeqa, Birinci və Sonuncu, Başlangıç və Axır Mənəmlə!» **14** Xalatlarını günahdan təmizləyənlər nə bəxtiyardır! Bununla da

Nəslili, parlaq Dan Ulduzuyam». **17** Ruh da, gəlin də deyir: «Gəl!» Qoy eşidən də desin: «Gəl!» Susayan qoy gəlsin, arzu edən həyat suyunu müfta götürsün. **18** Mən bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini eşidən hər kəsə xəbərdarlıq edirəm: kim bunlara bir şey artırarsa, Allah da ona bu kitabda yazılın bələləri artıracaq; **19** kim bu peyğəmbərlik kitabının sözlərindən bir şey götürürsə, Allah da bu kitabda yazılmış həyat ağacından və müqəddəs şəhərdən ona düşən payı götürəcək. **20** Bunlara şəhadət edən deyir: «Bəli, tezliklə gəlirəm!» Amin. Gəl, ya Rəbb İsa! **21** Rəbb İsanın lütfü hamiya yar olsun! Amin.

66 Ayələr

Azeri at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Yaradılış 9:8 Allah Nuha və yanında olan oğullarına dedi: **9:9** «Mən sizinlə, sizdən sonrakı nəslinizlə Öz əhdimi bağlayıram, **9:10** gəmidən çıxan yer üzündəki bütün canlı məxluqlarla – quşlar, ev heyvanları və bütün çöl heyvanları ilə əhdimi bağlayıram. **9:11** Sizinlə Öz əhdimi qoyuram ki, bütün canlılar bir daha daşqınla məhv olmayıcaq və heç vaxt yer üzünü viran edən daşqın baş verməyəcək». **9:12** Allah yənə dedi: «Mənim sizinlə və sizinlə olan bütün canlılarla nəsillər boyu əbədi olaraq bağladığım əhdin əlaməti budur: **9:13** buludda Öz göy qurşağımı qoyuram ki, Mənimlə yer üzü arasında olan əhdin əlaməti olsun.

Çixış 14:13 Musa isə xalqa belə dedi: «Qorxmayın! Durun, Rəbbin bu gün sizi necə xilas edəcəyinə baxın. İndi gördünüz Misirliləri daha heç vaxt görməyəcəksiniz. **14:14** Sakit olun, Rəbb sizin üçün döyüşəcək!»

Levililər 20:26 Siz Mənim üçün müqəddəs olun, çünkü Mən Rəbb müqəddəsəm. Mən sizi digər xalqlardan ayırdım ki, siz Mənim xalqım olasınız.

Saylar 6:24 “Qoy Rəbb sənə xeyir-dua verib səni qorusun; **6:25** Rəbb Öz nurlu üzünü sənə göstərərək lütf versin. **6:26** Rəbb üzünü sənə tərəf çevirsin, sənə sülh versin”.

Qanunun Təkrarı 18:18 Onlar üçün soydaşları arasından sənin kimi bir peyğəmbər yetirəcəyəm və sözlərimi onun dilindən eşidəcəksiniz. O əmr etdiyim hər şeyi sizə söyləyəcək. **18:19** Mənim adımla söylədiyi sözlərə qulaq asmayan adamı ittihəm edəcəyəm.

Yeşua 1:7 Qulum Musanın sənə tapşırığı Qanuna tam və dəqiq əməl etmək üçün cəsarətli və çox möhkəm ol. Ondan nə sağa, nə də sola dön ki, hara getsən, uğur qazanasan. **1:8** Bu Qanun kitabının sözləri dilindən düşməsin, orada yazılın hər şeyə dəqiq əməl etmək üçün gecə-gündüz onun üzərində düşün. Onda yolun uğurlu olacaq və müvəffəqiyət qazanacaqsan. **1:9** Sənə möhkəm və cəsarətli olmağı əmr edən Mən deyiləmmi? Qorxma və ruhdan düşmə, çünkü Allahın Rəbb gedəcəyin hər yerdə səninlədir».

Hakimlər 2:7 Yeşuanın bütün ömrü boyu Rəbbin İsrail üçün etdiyi bütün böyük işləri görən və Yeşuanın sonra sağ qalan ağsaqqalların bütün ömrü boyunca xalq Rəbbə qulluq etdi.

Rut 1:16 Rut dedi: «Məcbur etmə ki, səni tərk edib Səninlə getməyim. Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm, Harada qalsan, orada qalacağım; Xalqın xalqım olacaq, Allahım Allahım. **1:17** Sən harada öləcəksənsə, Mən də orada öləcəyəm, Orada da basdırılacağam. Əgər ölümdən başqa bir şey Məni səndən ayırsa, Qoy Rəbb mənə beləsini və Bundan betərini etsin».

Birinci Samuel 16:7 Lakin Rəbb Samuelə belə dedi: «Onun görünüşünə və uca boyuna baxma, Mən onu rədd etmişəm. Ona görə ki Rəbb insanın gördüyü kimi görməz, çünkü insan zahirə, Rəbb isə ürəyə baxar».

İkinci Samuel 7:22 Bunun üçün, ya Rəbb Allah, Sən böyüksən. Axi qulaqlarımızla eşitdiklərimizin hamisəna görə Sənin kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah yoxdur.

Birinci Padşahlar 2:3 Allahın Rəbbin verdiyi buyruğu yerinə yetirib Onun yolları ilə get və Musanın Qanununda yazılılığı kimi Allahın qaydalarına, əmrlərinə, hökmərinə və göstərişlərinə eməl et ki, elədiyin hər işdə və getdiyin hər yerdə uğur qazanasan.

İkinci Padşahlar 22:19 Mənim bu yer və orada yaşayınlar barədə «viranəlik və lənət olsun» deyə söylədiyim sözü eşidənən ürəyin yumşaldı və Rəbbin öündə özünü aşağı tutdu, pallarını cirib önmədə ağladın. Buna görə də Mən səni eşitdim” belə deyir Rəbb.

Birinci Salnamələr 29:17 Bilirəm ki, ey Allahım, Sən ürəyi sinayırsan və düzlüy sevirsən. Mən bütün bu şeyləri ürəyimin düzüyü ilə könlüll olaraq təqdim etdim, indi də burada olan xalqının Sənə könüllü nəzir verdiyini sevinclə gördüm.

İkinci Salnamələr 7:14 Əgər Mənim adımla çağırılan xalqım özünü aşağı tutarsa, dua edib Məni axtararsa və pis yollarından döñərsə, o vaxt göydən eşidib onların günahını bağışlayacağam və torpaqlarını sağaldacağam.

Ezra 7:10 Ezra özünü Rəbbin Qanununu tədqiq və tətbiq etməyə, İsraildə qayda-qanunları öyrətməyə həsr etmişdi.

Nehemya 6:3 Mən onların yanına qasid göndərib dedim: «Böyük bir iş görürəm və oraya enə bilmərəm. Bu işi qoyub yanınızda endiyim müddət ərzində iş nə üçün dayansın?»

Ester 4:14 Əgər sən susarsansa, Yəhudilərə yardım və qurtuluş başqa yerdən gələcək, amma sən və ata evin tamamilə məhv olacaq. Kim bilir, bəlkə sən elə bu gün üçün mələkəliyə çatmışan?»

Əyyub 19:25 Amma mən bilirəm ki, Satinalanım yaşayır, Axırda O, yer üzərində dayanacaq.

Zəbur 23:1 Davudun məzmuru. Rəbb mənim çobanımdır, möhtac olmaram. 23:2 O, məni yaşıł çəmənlərdə dincəldir, Sakit axan sular kənarında gəzdirir. 23:3 Məni yenə də canlandırır, İsmi şərəfinə salehlik yolları ilə aparır. 23:4 Ölüm kölgəsinin dərəsində gəzsəm belə, Şərdən qorxmaram, çünkü Sən mənimləsən, Sənin əsan, Sənin dəyənəyin mənə təsəlli verir. 23:5 Düşmənlərimin qarşısında Mənim üçün süfrə açırsan, Başına ətirlə yağı çəkirsən, Ağzınadək camımı doldurursan. 23:6 Bəli, bütün hayatım boyu Yaxşılıq, məhəbbət mənni izləyir. Bütün ömrüm boyu Rəbbin evində yaşayacağam!

Süleymanın Məsəlləri 3:5 Bütün qəlbinlə Rəbbə güvən, Öz idrakına etibar etmə. 3:6 Bütün yollarında Onu tanı, O sənin yollarını düzəldər.

Vaiz 3:10 Gördüm ki, bu işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. 3:11 Allah hər şeyi öz vaxtında gözəl yaratdı və əbədiyyəti də insanların ürəyinə qoydu. Hərçənd ki insan Allahın etdiyi işi əvvəldən axıra qədər anlaya bilməz.

Nəgmələr Nəgməsi 2:4 O məni ziyafət evinə apardı, Sevgisi bayraq kimi üzərimdə dalğalanır.

Yeşaya 9:6 Çünkü bizim üçün körpə doğuldular, Bizə oğul verildi, Hakimiyyət onun çıyılaları üzərində olacaq, Onun adı Ecazkar Məsləhətçi, Qüdrətli Allah, Əbədi Ata, Sülh Hökməarı olacaq. 9:7 Hakimiyyətinin və sülhünün artmasının sonu olmayıcaq, O, Davudun taxtı və padşahlığı

üzərində hökm sürəcək, O, hakimiyyətini ədalətlə və salehliklə indidən sonsuzadək quracaq. Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək.

Yeremya 1:4 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 1:5 «Mən sənə ananın bətnində Surət verməzdən əvvəl səni tanıdım, Doğulmadan əvvəl səni təqdis edib Millətlərə peyğəmbər etdim». 1:6 Onda mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Axi mənim danişiq qabiliyyətim yoxdur, çünki hələ cavanam». 1:7 Rəbb mənə dedi: «Sən "cavanam" demə. Mən səni kimin yanına göndərsəm, gedəcəksən, sənə nə əmr etsəm, onu söyləyəcəksən. 1:8 Adamlardan qorxma, çünki səni qurtarmaq üçün Mən səninə olacağam» Rəbb belə bəyan edir. 1:9 Rəbb əlini uzadıb ağızma toxundu və mənə dedi: «Bax sözlərimi sənin dilinə qoydum. 1:10 Bu gün səni millətlər və ölkələr üzərinə təyin etdim ki, onları kökündən yixib dağıdasan, qırıb məhv edəsən, əkib tikəsən».

Marsiyələr 3:21 Amma bunları yada salarkən Məndə ümid yaranır. 3:22 Rəbbin məhəbbətinə görə məhv olmadıq, çünki mərhəməti tükənməzdirdi. 3:23 Hər səhər bunlar təzələnir, Sənin sədaqətin böyüküdür.

Yezekel 36:26 Mən sizə yeni ürək verəcək, daxilinizə yeni ruh qoyacağam. Köksünüzdən daş ürəyi çıxarıb sizə atdən olan ürək verəcəyəm. 36:27 Öz Ruhumu sizin daxilinizə qoyacağam. Elə edəcəyəm ki, siz qaydalarımıza görə rəftar edəsiniz, hökmlərimə diqqətlə riayət edəsiniz.

Daniel 3:16 Şadrak, Meşak və Aved-Neqo padşaha cavab verdi: «Ey Navuxodonosor, bizim bu iş üçün sənin önündə özüümüz müdafiə etməyimizə ehtiyac yoxdur. 3:17 Ey padşah, əgər belə olsa, qulluq etdiyimiz Allahımız bizi odla qızış sobadan xilas etməyə qadirdir və sənin də əlindən qurtaracaq. 3:18 Sənə məlum olsun ki, ey padşah, əgər belə olmasa da, biz sənin allahlarına qulluq edən deyilik və sənin qoyduğun qızıl heykəl də səcdə etməyəcəyik».

Huşə 6:6 Çünki Mən qurban deyil, Məhəbbət istəyirəm. Yandırma qurbanlarından çox Allahi tanımağınızı istəyirəm.

Yoel 2:28 Ondan sonra isə Bütün bəşər üzərinə Ruhumu tökəcəyəm. Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək, Ağsaqqallarınız röyalar, Cavanlarınızsa görüntülər görəcək. 2:29 O günlərdə qul və qarabaşların üzərinə də Ruhumu tökəcəyəm. 2:30 Göylərdə və yerdə əlamətlər göstərəcəyəm: Qan, alov və tüstü dırəkləri görünəcək. 2:31 Rəbbin möhtəşəm və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl Günəş qaranlığı və ay qan rənginə dönəcək. 2:32 Amma Rəbbin adını çağıran hər kəs xilas olacaq, çünki Rəbbin dediyi kimi Sion dağında və Yerusəlimdə qurtuluş olacaq, Rəbbin çağırduğu sağ qalanlar arasında olacaq.

Amos 5:24 Lakin qoy ədalət sular kimi tökülsün, Salehlik davamlı sel kimi axsin!

Avdiya 1:15 Axi bütün millətlər üçün Rəbbin günü yaxınlaşır, Ey Edom, sən nə cür etdinsə, sənə də belə ediləcək, əməllərinin əvəzi öz başına gələcək!

Yunus 2:6 Dağların dibinə qədər endim, Arxamca əbədilik dünya bağlandı. Lakin, ya Rəbb Allahım, Sən canımı dərin çuxurdan çıxartdin. 2:7 Daxilimdə canım üzüləndə Rəbbə üz tutdum, Mənim duam Sənə, Sənin müqəddəs məbədinə çatdı. 2:8 Puç olan bütlərə səcdə edənlər Onlara verilən lütfəndə imtina edərlər. 2:9 Amma mən Sənə şükür nəğməsi ilə qurban gətirəcəyəm, Əhdimi yerinə yetirəcəyəm. Xilas Rəbdədir!»

Mikeya 6:8 Ey insan, Allah sənə yaxşı olanı bildirdi; ədalət yaratmaqdan, məhəbbət göstərməyi sevməkdən, itaətkarcasına Allahınla bir yol getməkdən başqa Rəbb səndən nə istəyir ki?

Nahum 1:2 Rəbb qısqancdır, qisas alan Allahdır, İntiqam alır, qəzəblə doludur, Düşmənlərindən qisas alır, Yağılarına qarşı qəzəblidir. 1:3 Rəbb hədsiz səbirlidir, qüdrətlidir, Təqsirkarı əsla cəzasız qoymaz, Onun yolu qasırğadır, firtinadadır, Buludlar ayaqlarının tozudur,

Habaqquq 3:17 Əncir ağacı tumurcuqlanmasa da, Meynələr bar gətirməsə də, Zeytun ağaclarına çəkdiyim zəhmət boşça çıxsa da, Tarlalar məhsul yetişdirməsə də, Qoyun-keçi ağıllarda, Mal-qara tövlələrdə yox olsa da, 3:18 Mən yenə Rəbdə sevinc tapacağam. Xilasımın Allahı ilə şadlıqdan coşacağam! 3:19 Xudavənd Rəbb mənim qüvvətimdir, Ayaqlarımı marallar kimi əvək edir, Zirvələrimdə məni gəzdirdir. Musiqi rəhbəri üçün: simli alətlərin müşayiəti ilə.

Sefanya 3:17 Allahın Rəbb, Qüvvətli Qurtarıcın səninlədir! O sənin üçün sevinib şadlanacaq, Səni məhəbbəti ilə yeniləşdirəcək, Sənin üçün tərənnümlə coşacaq!

Haqqay 1:4 «Bu məbəd xaraba qaldığı halda Sizin üçün damı yaraşıqlı evlərinizdə oturmaq vaxtidır mı?» 1:5 İndi isə Ordular Rəbbi belə deyir: «Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün. 1:6 Çox əkđiniz, amma az götürdüñün. Yeyirsiniz, amma doymursunuz. İçirsiniz, amma susuzluğunuz yatmir. Geyinirsiniz, amma geyiminiz sizi isitmır. Məvacibiniz cırıq kisəyə qoyulur». 1:7 Ordular Rəbbi belə deyir: «Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün.

Zəkəriyyə 12:10 Davud nəslə və Yeruşəlimdə yaşayanların üzərinə lütf və yalvariş ruhunu tökcəyəm. Onlar Mənə – bədənini deşdikləri şəxsə baxacaq və vahid oğluna yas tutan adam kimi ona yas tutacaq, ilk oğlu üçün dərd çəkən adam kimi dərd çəkəcək.

Malaki 4:2 Ancaq adıma hörmət edən sizlər üçün şüalarında şəfa olan salehlilik günəşi doğacaq. Tövlədən buraxılan danalar kimi oynayacaqsınız. 4:3 Pis adamları tapdalayacaqsınız. Bu işləri etdiyim gün onlar sizin ayağınızın altında kül olacaq» deyir Ordular Rəbbi.

Matta 28:18 İsa yaxınlaşış onlara dedi: «Göydə və yer üzündə bütün səlahiyyət Mənə verilmişdir. 28:19 Beləliklə, gedin, bütün millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; 28:20 sizə əmr etdiyim hər şeyə riayət etməyi onlara öyrədin. Budur, Mən dövrün sonuna qədər hər gün sizinləyəm». (aiōn g165)

Mark 1:14 Yəhya həbs olunandan sonra İsa Qalileyaya gəlib Allahın Müjdəsini vəz edirdi: 1:15 «Vaxt yetişib, Allahın Padşahlığı yaxınlaşış. Tövbə edin və Müjdəyə inanın». 1:16 İsa Qalileya gölünün sahilindən keçərkən suya tor atan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar balıqçı idi. 1:17 İsa onlara dedi: «Ardımcı gəlin, Mən sizi elə balıqçı edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». 1:18 Onlar dərhal torları kənara atıb Onun ardınca getdilər.

Luka 4:18 «Rəbbin Ruhu üzərimdədir, Çünkü fəqirlərə Müjdəni bildirmək üçün O Məni məsh etdi. Əsirlərə azadlıq, Korlara gözlerinin açılmasını elan etmək üçün, Məzlumları sərbəstliyə buraxmaq üçün,

Yəhya 3:16 Çünkü Allah dünyani elə sevdik, vahid Oğlunu verdi; bunu ona görə etdi ki, Ona iman edən hər kəs həlak olmasın, amma əbədi həyata malik olsun. (aiōnios g166) 3:17 Allah dünyani mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək üçün Onu dünyaya göndərdi.

Həvarıllerin İsləri 1:7 İsa cavab verdi: «Atanın hökmü ilə təyin olunan vaxtları və tarixləri bilmək sizin işiniz deyil. 1:8 Amma Müqəddəs Ruh üzərinizə enəndə siz qüdrət alacaqsınız və Yeruşəlimdə, bütün Yəhudeya və Samariyada, həmçinin yer üzünü qurtaracağınadək hər yerdə Mənim şahidlərim olacaqsınız».

Romalılara 11:32 Çünkü Allah hamını itaetsizliyə əsir edib ki, hamiya mərhəmət göstərsin. (eleesē g1653) 11:33 Allahın zənginliyi nə böyük, Hikməti və biliyi nə dərindir! Onun hökmələri necə də

ağlasıgmaz, Yolları necə də anlaşılmazdır! **11:34** «Rəbbin ağlını kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» **11:35** «Kim Ona bir şey verdi ki, Əvəzini Ondan istəyə bilsin?» **11:36** Çünkü hər şeyin mənbəyi Odur, hər şey Onun vasitəsilə və Onun üçün var oldu. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin. (aiən g165)

1 Korinflilərə **6:9** Məgər bilmirsiniz ki, haqsızlıq edənlər Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıcaq? Aldanmayın, çünkü əxlaqsızlar, bütərəstlər, zinakarlar, fahişə kişilər, kişibaz kişilər, **6:10** oğrular, tamahkarlar, əyyaşlar, böhtançılar, soyğunçular Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıcaq. **6:11** Sizlərdən bəzisi belə idi. Amma Rəbb İsa Məsihiin adı ilə və Allahımızın Ruhu ilə yuyulub təmizləndiniz, təqdis olundunuz və saleh sayıldınız.

2 Korinflilərə **5:17** Deməli, kim Məsihdirdəsə, yeni yaradılışdır, köhna şeylər keçib-getdi, təzə şeylər geldi. **5:18** Bürnların hamısı Allahdandır. O, Məsih vasitəsilə bizi Özü ilə barışdırıcı və bize barışdırma xidmətini verdi. **5:19** Belə ki Allah insanların təqsirlərini onların əleyhinə qoymayaraq dünyani Məsihə Özü ilə barışdırmaqdır idi. Barışdırma sözünü də bizə əmanət etdi. **5:20** Beləliklə, biz Məsihin nümayəndələriyik, sanki Allah bizim vasitəmizlə rica edir. Məsihin adı ilə yalvarırıq ki, Allahla barışın. **5:21** Günahla əlaqəsi olmayan Məsihi Allah bizim uğrumuzda günah qurbanı verdi ki, biz Onda Allahım salehliyinə nail olaq.

Qalatiyalilara **1:6** Heyrətlənirəm ki, Məsihin lütfü ilə sizi çağıran Allahı belə tezliklə tərk edib başqa bir müjdəyə təraf dönürsünüz. **1:7** Əslində başqa müjdə yoxdur. Amma sizi lərzəyə salıb Məsihin Müjdəsinə təhrif etmək istəyənlər vardır.

Efesilərə **2:1** Siz bir zamanlar təqsirləriniz və günahlarınız üzündən ölü idiniz. **2:2** Siz bu dünyanın gedisiñə və havada olan hakimiyyətin, yəni indi Allaha itaətsiz insanlarda fəaliyyət göstərən ruhun hökmədarına uyaraq bu günahların içində həyat sürürdüñünüz. (aiən g165) **2:3** Hamımız bir zamanlar həmin insanlar arasında cismin və əqlin istəklərini yerinə yetirərkən cismanı təbiətimizin ehtiraslarına görə həyat sürürdük. Beləliklə, təbiətcə digər insanlar kimi Allahın qəzəbinə düşər idik. **2:4** Lakin mərhəməti bol olan Allah bizi böyük məhəbbətlə sevdiyi üçün **2:5** təqsirlərimiz üzündən ölü olduğumuz halda biza Məsihlə birlikdə həyat verdi. Onun lütfü ilə xilas oldunuz. **2:6** Allah bizi Məsih İsada, Onunla birlikdə dirildib səmada oturtdu. **2:7** Bunu Məsih İsada biza etdiyi xeyirxahlıqla lütfünün hədsiz zənginliyini gələcək dövrlərdə də göstərmək üçün etdi. (aiən g165) **2:8** Çünkü iman vasitəsilə, lütfə xilas oldunuz. Bu, sizin nailiyyətiniz deyil, Allahın hədiyyəsidir. **2:9** Əməllərlə deyil ki, heç kim öyüñə bilməsin. **2:10** Çünkü biz Allahın yaradıldığı əsərlərik, əvvəlcədən hazırladığı yaxşı əməllərinə görə həyat sürmək üçün Məsih İsada yaradıldıq.

Filipililərə **3:7** Amma mənə fayda gətirən nə varsa, Məsih uğrunda ziyan saymışam. **3:8** Bundan əlavə, Rəbbim Məsih İsanı tanımağın ali dəyərinin yanında hər şeyi ziyan hesab edirəm. Onun uğrunda var-yoxumu atıb tullanti sayıram ki, Məsihi qazanıb **3:9** Onda hesab olunum. Belə ki Qanunla gələn öz salehliyimə deyil, Məsiha imandan yaranan, imanla Allahdan gələn salehliyə malik olum.

Kolossalilərə **1:15** Görünməz Allahın surəti və bütün yaradılış üzərində ilk doğulan Odur. **1:16** Çünkü göylərdə və yerdə olan, görünən və görünməyən hər şey – taxtlar, ağıclar, başçılar, hakimlər Onda yarandı. Nə varsa, Onun vasitəsilə və Onun üçün yarandı. **1:17** Hər şeydən əvvəl var olan Odur və hər şey Onda bərqərar olur. **1:18** Bədənin, yəni imanlılar cəmiyyətinin Başı da Odur. Hər şeydə birinci olsun deyə başlanğıc olan, ölürlər arasından dirilərək ilk doğulan Odur. **1:19** Çünkü Allah Onda tam bütövlüyü ilə yaşamağa **1:20** və Onun vasitəsilə, çarmıxdə axıdılan qanı ilə barışiq yaradaraq həm yerdə, həm də göylərdə olan hər şeyi Özü ilə barışdırmağa razı oldu.

1 Saloniqlilərə 4:1 Qardaşlar, necə həyat sürdürmək və Allahı razı salmaq barədə bizdən təlimat aldınız. Nəhayət, Rəbb İsa naminə sizdən xahiş edir və yalvarırıq ki, belə həyat sürdürməkdə daha çox inkişaf edin. 4:2 Rəbb İsanın səlahiyyəti ilə sizə hansı əmrləri verdiyimizi bilirsiniz. 4:3 Çünkü Allahın iradəsinə görə müqəddəslik yolunuz belədir: cinsi əxlaqsızlıqdan qaçın, 4:4 hər biriniz Allahı tanımayan bütərəstlər kimi şəhvət və ehtirasla deyil, müqəddəslik və hörmətlə arvad almağı öyrənin,

2 Saloniqlilərə 3:6 Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə sizə əmr veririk ki, bizdən qəbul etdiyi təlimə görə yaşamayan, avara həyat sürən hər bir bacı-qardaşdan uzaqlaşın. 3:7 Bizlərdən necə nümunə götürmək lazımlı olduğunu özünüz də bilirsiniz. Çünkü yanınızda olarkən avara dolanmadıq, 3:8 heç kimin çörəyini müftə yemədik. Əksinə, gecə-gündüz əmək və zəhmət çəkərək işlədik ki, heç birinəzərək bu yolla getməyiniz üçün etdik. 3:9 Bunu ixtiyarımız çatmadığına görə deyil, sizə nümunəvi yol göstərərək bu yolla getməyiniz üçün etdik. 3:10 Hətta biz sizinlə olarkən sizə bu əmri verdik: kim işləmək istəmirə, yemək də yeməsin.

1 Timoteyə 2:1 Hər şeydən əvvəl xahiş edirəm: möminlik və ləyaqətlə sakit və rahat ömür sürməyimiz üçün, bütün insanlar, o cümlədən, padşahlar və hakimiyət sahibi olanların hamısı üçün yalvariş, dua, vəsatət və şükürlər edilsin. 2:3 Çünkü bu yaxşıdır və Xilaskarımız Allahı razi salır. 2:4 O bütün insanların xilas olub həqiqəti dərk etməsini istəyir. 2:5 Çünkü bir Allah və Allahla insanlar arasında bir Vasitəçi vardır. O, İnsan olan Məsih İsadır.

2 Timoteyə 2:8 Yaydığını Müjdədə açıqlandığı kimi, Davudun nəslindən olub ölürlər arasından dirilən İsa Məsihi yanında saxla. 2:9 Bu Müjdə naminə zəncirə vurulmuş bir cinayətkar kimi əzabə qatlaşram. Amma Allahın kəlamı zəncirlənməmişdir. 2:10 Bu səbəbdən seçilmişlər görə, onlar da Məsih İsada olan xilasa əbədi izzətlə bərabər nail olsunlar deyə hər şeyə dözürəm. (aiōnios g166)

Titə 2:11 Çünkü Allahın bütün insanlara xilas gətirən lütfü züahir etdi. 2:12 Bu lütf bizə allahsızlığı və dünyəvi ehtirasları rədd edib, bu dövrə ağıllı-kamallı, saleh və möminliyə uyğun bir ömür sürməyi öyrədir. (aiōn g165) 2:13 Bu ərafədə bəxtiyarlıq gətirən ümidiimizin gerçəkləşməsini, ulu Allah və Xilaskarımız İsa Məsihin izzətinin züahirunu gözləyək. 2:14 O Özünü bizim üçün fəda etdi ki, bizi hər cür qanunsuzluqdan satın alınsın, təmizləyib Özünə məxsus və yaxşı işlərə səy göstərən bir xalq yaratıns.

Filimona 1:3 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! 1:4 Dualarında səni yada salıram və Allaha daima şükür edirəm. 1:5 Çünkü Rəbb İsaya olan imanını və bütün müqəddəslərlər bəslədiyin məhəbbəti eşidirəm. 1:6 Sən Məsihdə malik olduğumuz hər xeyirli şeyi dərk etdikcə imanını başqaları ilə paylaşımaqda fəal olmağın üçün dua edirəm. 1:7 Qardaşım, sənin məhəbbətin mənim üçün böyük sevinc və təsəlli qaynağı oldu. Çünkü müqəddəslərin ürəyi sənin sayəndə təravətləndi.

İbranilərə 1:1 Allah qədim zamanlarda dəfələrlə və müxtəlif yollarla əcdadlarımıza peyğəmbərlər vasitəsilə müraciət etmişdi. 1:2 Amma bu axır zamanda O bizə Oğul vasitəsilə müraciət etdi; Onu hər şeyin varisi təyin etmişdi və Onun vasitəsilə kainatı yaratmışdı. (aiōn g165) 1:3 Oğul Allahın izzətinin əksi və mahiyyətinin tam surətidir. O hər şeyi qüdrətli kəlamı ilə saxlayır. O, günahlardan təmizlənməni təmin edəndən sonra ucalarda möhtəşəm Allahın sağında oturdu.

Yaqub 1:16 Ey sevimli qardaşlarım, aldanmayın: 1:17 hər yaxşı bəxşış və hər kamil hədiyyə yuxarıdan, Özündə heç bir dəyişiklik ya dönüklük kölgəsi olmayan nurlar Atasından gəlir. 1:18 O Öz iradəsinə görə həqiqət kəlamı ilə doğulmağımıza səbəb oldu ki, biz Onun yaratdıqlarının bir növ nübarı olaq.

1 Peter 3:18 Çünkü saleh olan Məsih də saleh olmayanlar uğrunda, onların günahları üçün bir dəfə əzab çəkdi ki, sizi Allahan hüzuruna götürsin. O cismən edam edilmiş, amma ruhən həyata qovuşmuşdur.

2 Peter 1:3 Bizi Öz izzəti və alicənəblığına Çağırانın ilahi gücü Onu tanımışımız vasitəsilə yaşamağımız və mömin olmağımız üçün lazımlı gələn hər şeyi bizə bəxş etdi. **1:4** Beləliklə, O bizə çox böyük və dəyərli vədlər verdi ki, bunlar vasitəsilə ehtirasın nəticəsi olan dünyadakı pozğunluqdan qaçıb ilahi təbiətə şərik olasınız.

1 Yəhya 2:1 Övladlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsatətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir. **2:2** O bizim günahlarımıza görə – təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün dünyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır.

2 Yəhya 1:7 Çünkü dünyada çoxlu yalançı meydana çıxıb ki, İsa Məsihin cismən gəldiyini iqrar etmir. Bunu edən şəxs yalançı və Məsih əleyhdarıdır.

3 Yəhya 1:4 Mənim üçün öz övladlarımın həqiqətə görə həyat sürdüyüünü eşitməkdən böyük sevinc ola bilməz.

Yəhuda 1:3 Sevimplilər, ümumi xilasımızla bağlı sizə yazmağa çox səy göstərirdim. Bu arada müqəddəslərə ilk və son dəfə əmanət edilen iman uğrunda mübarizə aparmağa sizi həvəsələndirmək üçün sizə yazmağı özümə borc bildim. **1:4** Çünkü Allahımızın lütfünü pozğunluq üçün bəhanalərə çevirən, yeganə Pərvərdigarı – Rəbbimiz İsa Məsihi inkar edən bəzi allahsız adamlar gizlিং aranıza girdilər. Onların mühakiməyə uğrayacaqları çıxdan yazılmışdır.

Vəhy 3:19 Mən kimi sevirəm, onu məzəmmət və tərbiyə edirəm. Buna görə də qeyrətə gel və tövbə et. **3:20** Bax qapının önündə durub onu döyüürəm; kim səsimi eşidib qapını açsa, onun yanına gələcəyəm və Mən onunla, o da Mənimlə birgə şam edəcəyik. **3:21** Qalib gələnə Mənimlə birgə Öz taxtimda oturmağa imkan verəcəyəm; Mən də eləcə qalib gəlib Atamla birgə Onun taxtında oturmuşam. **3:22** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir».

Oxocular Üçün Göstərişlər

Azeri at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Lügət

Azeri at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

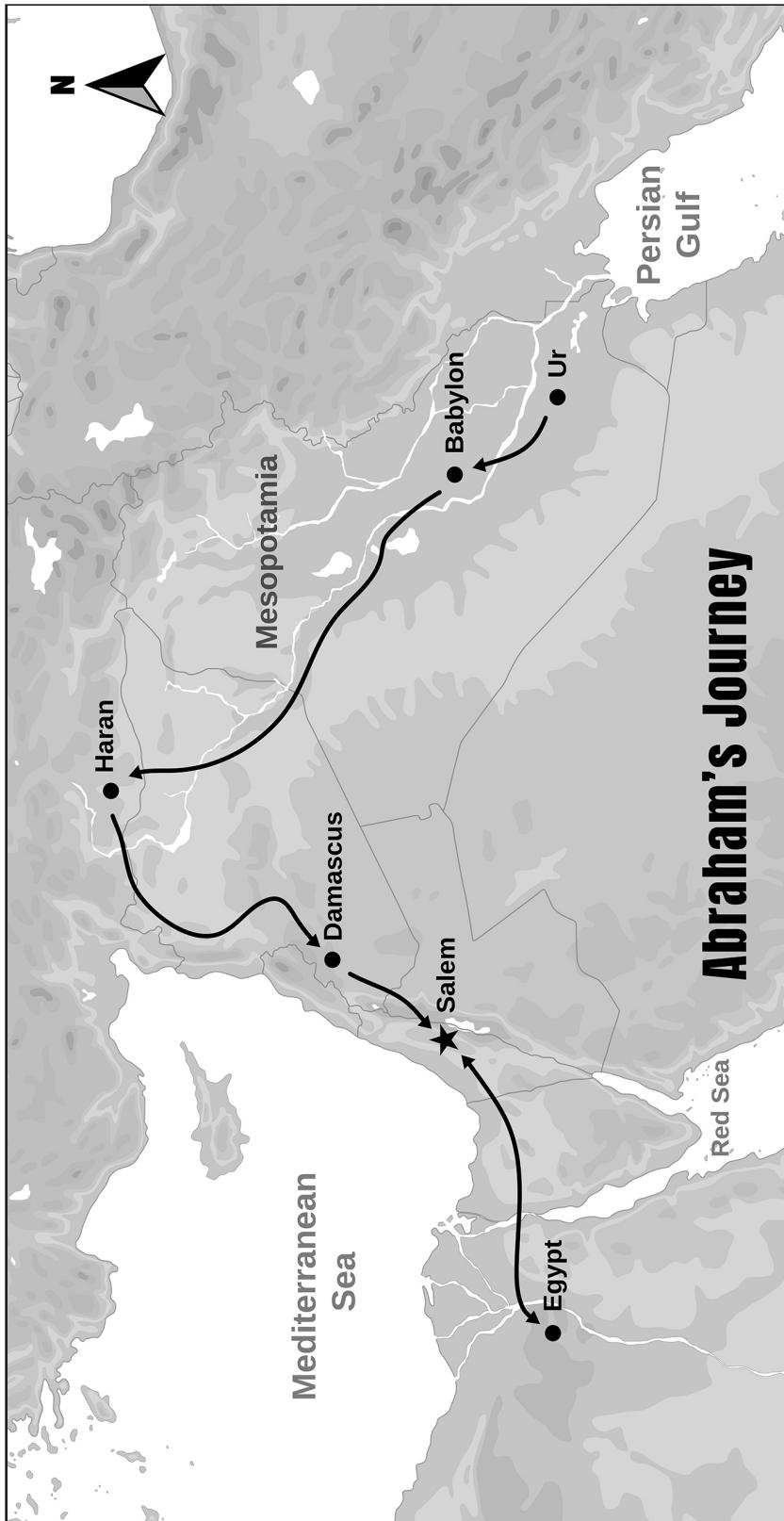
Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Abraham's Journey

İbrahim çağırıldığında iman vasıtasıyla itaatli olmuş ırs alacağının torpağına geldi. O hara getdiyiini bilmeyerek yola çixdı. - İbranillərə 11:8

Firon xalqı buraxdı ğı zaman Allah onları Filistilərin ölkəsindən yol qısa olduğuuna baxmayaq, o yolla gətirmədi.
Çünki O dedi: «Yoxsa xalq müharibə görəndə bəlkə pəşman olub Misirə qayıdır». - Çixış 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

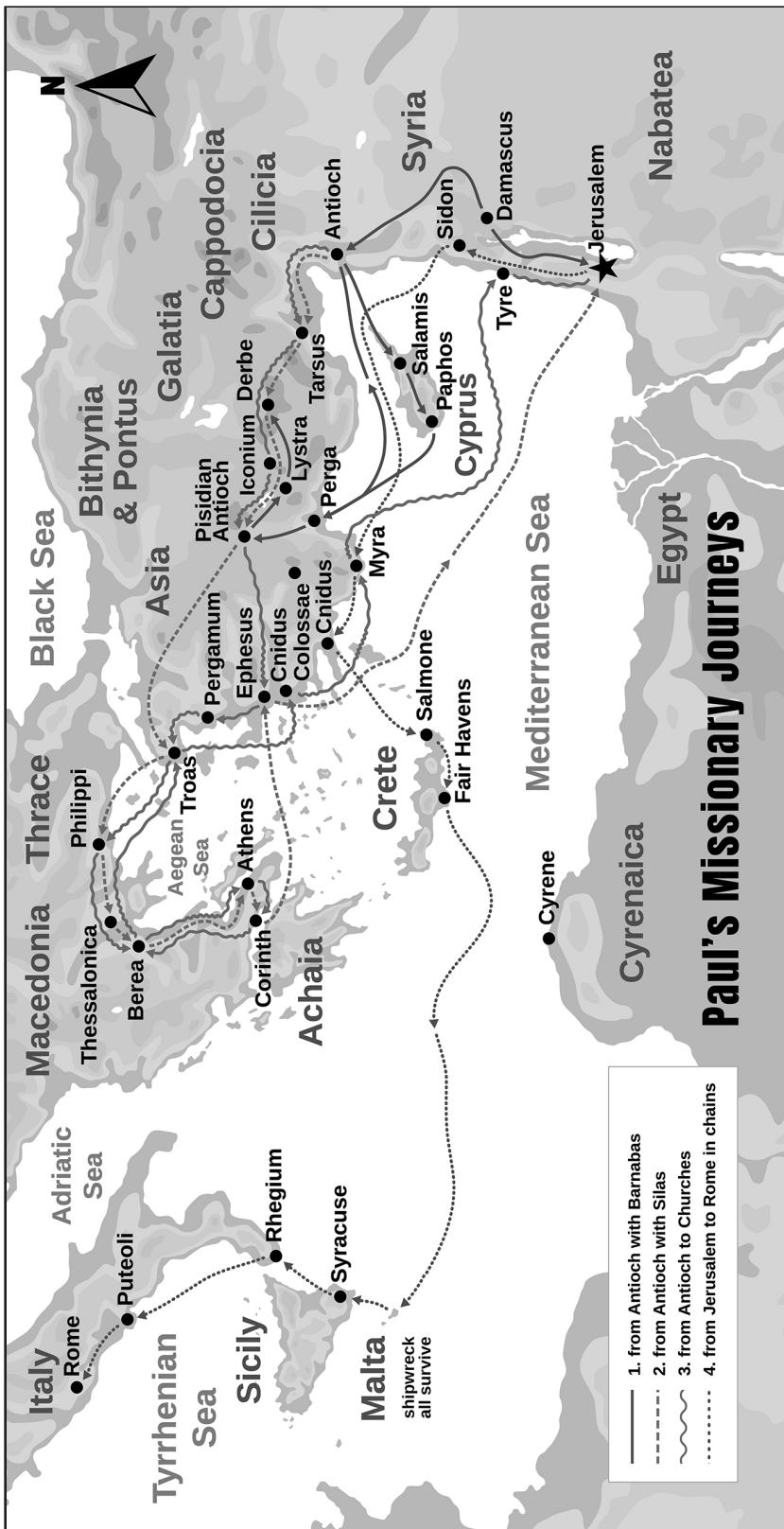
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Çünkü Beşer Oğlu galmadı ki, Ona hizmet etsinler, galdi ki, Özü hizmet etsin ve çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidye versin. - Mark 10:45

Paul's Missionary Journeys

İsa Məstihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsinini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! - Romalılara 1:1

1. from Antioch with Barnabas
2. from Antioch with Silas
3. from Antioch to Churches
4. from Jerusalem to Rome in chains

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Taleyi

Azeri at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Beləliklə, gedin, bütün mülkləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; - Matta 28:19

